

TAŞ

Yaklaşık yirmi dakikadır yokuş yukarı tırmanan yolcu otobüsü son düzlüğe geldiğinde, motor gürültüsü arasında bir ses duyuldu.

“Şoför bey!. Burada ineceğim.”

Temiz yüzlü, temiz giyimli bir gençten, genç bir adamdan gelmişti bu ses. Muavin önce gence, sonra etrafına bakındı. Issız bir dağ başıydı burası!. Yakınlarda ne bir köy, ne de bir ev vardı. Gence tekrar baktı. Onun uyku sersemi olup olmadığını anlamak istercesine “Burada mı?” diye sordu.

“Evet, burada!”

Otobüstekiler de bir garip, bir tuhaf karşılaşmışlardı bu isteği. Bu dağ başında kim. niye inmek isterdi ki!. Acaba bu temiz giyimli genç, bir anarşist, bir terörist miydi? Ayağa kalkarak kapıya yanaşan gence bu sorularla, bu şüpheli gözlerle bakmaya başladılar.

Gencin yüzünden, gencin hareketlerinden bu sorulara cevap bulmak mümkün değildi. Soğuk ve sakın adımlarla kapıya yanaşmış, sanki her gün indiği aynı durakta ini-yormuş gibi doğal bir yüz ifadesiyle otobüsten inmişti.

“Bagajın var mı abi!”

Yanıbaşındaki muavinin bu sorusuna- ne bir cevap veren, ne de muavinin yüzüne bakan genç. otobüsün arkasına doğru yürümeye başlamıştı.

Gencin arkasından meraklı bir dalgınlıkla bakan muavin, hareket eden otobüsün motor sesiyle dalgınlığından kurtuldu ve “Vatandaşlar manyaklaştı!” diyerek otobüse atladı.

Muavinin hem ilk sorusunu, hem de son sözünü duyan fakat hiç etkilenmeyen genç. otobüsün sesi kulağında yitinceye, herşeyiyle kayboluncaya kadar yürümeye devam etti.

Sesler kesildi.

Sadece kendi ayak seslerini duyuyordu.

Ve ayak sesleri de kesildi!.

Yol kenarında dik, dimdik duran genç derin bir nefes aldı. Limandan kurtulan bir gemi gibi rahatladığını hissetmişti. Onu rahatlatan şey, toplumdaki ve insanlardan uzaklaşmış olmasıydı!.

Uzun yıllardır bıkmıştı, uzun yıllardır usanmıştı bu insanlardan!. İnsanlarla birlikte yaşamak yani toplumsal olmak, çok beygirli bir at arabasına, bir at gibi koşmak, bir at gibi bağlanmak onun için!. Yöneticilik adına dizginleri ve kırbaçları ellerinde tutanlar ise at olma haysiyetlerini bile yitiren eşeklerdi!. Bu duruma dayanabilmesi, bu duruma tahammül edebilmesi artık mümkün değildi!.

Çocukluk ve delikanlılık dönemlerinde pek farkedemediği, pek hissedemediği bu rahatsızlık, dünyayı ve dünyadakileri tanımlamaya başladıkça kapkara bir denizaltı gibi su üstüne çıkmaya başlamıştı!.

Her geçen gün daha da artan bu rahatsızlığı örtebil-mesi, bu rahatsızlığı gizleyebilmesi mümkün olmuyordu.

Öyle bir hale. öyle bir duruma gelmişti ki, lüks bir restoranda insanlarla beraber istakoz veya havyar yemek, sürü halindeki hayvanlarla birlikte yayılmak, onlarla beraber otlamak gibi geliyordu gözüne!. Kendilerine çoban denilen narin ve nazik hayvanların kavalından çıkan sesler ise adab-ı muaşeret kurallarını belirliyordu. Restorana şöyle gireceksiniz, şöyle oturacaksınız, şöyle konuşacaksınız, yemeğinizi şöyle şöyle yiyeceksiniz gibi!.

İnsanların hoşuna gidiyordu bu durum!.

Kavaldan çıkan acayıp seslerin gereğini yapabilmek için çırpına çırpına birbirleriyle yarışıyorlardı!. Aptallığın ötesinde açık bir salaklığı yaşıyordu bu insanlar!. İki parmakla tutup rahatça yiyebilecekleri bir lokma et için, yarım saat çatal bıçak gösterisi yapıyorlardı!.

Öksürmek istedikleri zaman öksüremeyen, kaşınmak istedikleri zaman kaşınamayan, esnemek istedikleri zaman esneyemeyen, yani, yani yaşamak istedikleri gibi yaşayamayan bu insanlar, yine de memnundular, yine de memnundular bu tuhaf ve tutsak durumlarından!.

Fakat o, o diğer insanlar gibi değildi!.

Bu insan sürüsüyle beraber gezinmek, bu insan sürüsüyle beraber otlamak, bu insan sürüsüyle beraber yaşamak, sanki, sanki bu insan sürüsüyle beraber tuvalete gitmek, bu insan sürüsüyle beraber def-i hacet yapmak gibi tiksinti veriyordu kendisine!.

Bir insandı, fakat ne tuhafır ki en çok insanlardan rahatsız oluyordu!. Belki de salt olarak insandan değil, insanların meydana getirdiği bu sürüden veya sürüleşen bu insanlardandı rahatsızlığı!.

Kendisi ise özeldi, gerçekten özel bir insandı ve hep bu özelliği yaşamak istemişti. Fakat toplum denilen sürüye dahil olduğu zamanlar, bu özel kimliğini, bu özel yapısını yitirdiğini hissediyordu. Ne kadar özel olursa olsun, içine girdiği bu insan sürüsünden bir insan olarak görüyordu kendisini. Sürünün genel tanımı kendisine de yansıyor, kendisi de bu seviyesiz, kendisi de bu kalitesiz tanıma dahil oluyordu.

Ama artık bitmişti.

Sürüden de, bu sürüyü güden çobanlardan da uzaktı artık.

Etrafına bakındı.

Hiç kimse, evet hiç kimse yoktu burada.

Dünyada yalnız kalmanın ve dünyayı yalnız yaşamının verdiği rahatlıkla gerindi. Bir şey söylemeli miyim, bağırmalı mıyım, haykırmalı mıyım diye düşündü.

Sonra gülümsedi, gülümsedi bu düşüncesine!.

İstedğini, istediği biçimde yapabiliirdi. Kendisinden kim, hangi insan hesap soracaktı ki!.

Çocukluk günlerini hatırladı. Dünyayı kendinden, kendisini dünyadan bağımsız zannettiği o günler, gerçekten kendince yaşadığı günlerdi. Seke seke yürümesini severdi o günlerde. O günlerin anısına bir ayağı üzerinde seke seke yürümeye ve yürüdükçe gülümsemeye başladı. Bu hareketi şehirde, şehirdeki herhangi bir caddede yapsa bütün insanlar kendisine bakar ve birçok işgüzar büyük bir ciddiyetle neden böyle yürüdüğünü sorardı. Bu işgüzarlara “Camım böyle istedi” dese, dilleriyle veya gözleriyle “Sen deli misin?” derlerdi. Oysa şimdi neden böyle yaptığını, niye seke seke yürüdüğünü soran yoktu.

Durdu. Yüzündeki gülümseme yavaş yavaş ciddiyete dönüştü. Bir alemde, başka, bambaşka bir aleme geçiyordu sanki!.

Ve bakışlarını karşıya, karşı dağın yüksek yamacına çevirdi!.

Git gide artan bir heyecanla gözleri büyümeye, bakışları ışıdamaya başladı. Duygulanmıştı. Titreyen dudakları kendiliğinden aralandı ve beyniyle hiçbir irtibatı olmayan dilinden şu cümleler döküldü.

“Veda yamacı!. Merhaba!.”

“Merhaba!”

Daha çocukken farketmiş, daha çocukken sevmişti bu yamacı!. Şehirlerarası her yolculuğa çıktıklarında otobüs buradan geçer ve her seferinde bu yamaca büyük bir dikkatle bakardı.

Bu yamaç öylesine yüksek,

Öylesine heybetliydi ki, dünyanın ucu, en uç noktası olarak geliyordu gözüne!. Okul ve gençlik yıllarında dünyanın en yüksek dağı olarak Everest'in öğretilmesi de, onun bu yamaca olan bakışını hiç ama hiç değiştirmemişti.

Everest yüksek, çok yüksek olabilirdi!.

Fakat o özel bir insandı!. Everest ne kadar yüksek olursa olsun, bir Everesti milyarlarca insanla birlikte paylaşacak birisi değildi. Hem Everesti bütün insanlarla paylaştığı zaman, kendi hissesine kaç santim düşerdi ki!. Oysa insanların geneliyle bir dağa sahip olmaktansa, tek başına bir tepeye sahip olmak çok daha önemli, çok daha anlamlıydı onun için!.

Çünkü insanları sevmiyordu!.

İnsanlardan tedirgin oluyor ve insanlarla hiçbir şeyi paylaşmak istemiyordu. İnsanların geneline ilgilendiren, insanların geneli için geçerli olan şeyleri, kendisi için geçersiz kabul ediyordu. Nitekim böyle yapmakla özel, çok daha özet olduğunu biliyor ve değer uerdiği bu farklı bilinci ta içinde hissediyordu.

Evet, onun Everesti bu yamaç idi!.

Hiç kimseyle paylaşmadığı ue paylaşmak istemediği bu yamaç, ona göre dünyanın en yüksek, dünyanın en uç noktasıydı. Gördüğü, bildiği, sevdiği, yaşadığı ue hiç kimseyle paylaşmadığı bu yamaç, onun için Everestten çok daha yüksek, onun için Everestten çok daha anlamlı idi. Çünkü bu yamaç sadece onun, sadece onun yamacıydı!.

Yıllar geçerek kendisi büyümüş, fakat iç dünyasındaki bu görkemli yamaç, hiç mi hiç küçülmemişti!. Bu yoldan her geçişinde yamacını heyecanla seyrederek ue bu yamaca, bu yamacın her girintisine yüzlerce anlam yüklerdi.

Tabi ki kendisini en çok ilgilendiren, bu görkemli yamacın ucu, en uç noktasıydı. Dünyaya yüksekten, çok yüksekten bakan bir noktaydı bu!. Birçok düş ue düşüncede bu uç noktaya gelmiş, bu uç noktadan dünyayı seyretmişti.

Dünyanın ucu, en uç noktası işte burası idi!.

Yıllar önce verdiği, gün be gün büyüttüğü bir karar vardı. Yaşamaktan bıktığı ve dünyadan inmek istediği zaman, işte buraya, dünyanın en görkemli bu ucuna gelecek ve dünyayı bu anlamlı ucundan terkedecekti!.

Bu eylemine intihar. buraya da intihar uçurumu demek, bu eylemini ve burasını çok kabaca, çok adice tanımlamak demektir. Çünkü onun bu eylemi, zayıf ye güçsüz insanların hayattan kaçışı olan bir intihar değil, hayata bilinçli bir ueda eylemiydi. Dolayısıyla bu yamaç, başlıbaşına bir Veda yamacıydı. Sadece ve sadece kendisine ait olan bir Veda yamacıydı.

Ve şimdi o, dünyanın bu ucuna, dünyadan ayrılmak için gelmişti!.

Artık dünyada kalmak, artık dünyada yaşamak istemiyordu. Yaşayacağı veya yaşamak istediği pek bir şey kalmamıştı dünyada. Son üç aydır tek bir hedefe yönelen, tek bir hedefe kilitlenen yegane arzusu, bu Veda yamacına çıkmak ue dünyaya bu yamaçtan veda etmektir. Nitekim dudaklarından gayriihtiyari dökülen sözler, bu bilincin, bu isteğin, bu seuginin bir ifadesiydi.

“Veda yamacı!..Merhaba!.”

Yaklaşık üç saattir yürüyordu.

Yola bakan cephesinden Veda yamacına tırmanma yacağını anlamış ve ister istemez yamacın arka cephesine dolanmıştı. Burası makilerle ve ağaçlarla kaplı olmasına rağmen pek dik değildi.

Makiler arasındaki toprak yolda fazla zorlanmadan yürüyebiliyordu. İlerde göbeğimsi bir çıkıntı, bir düzlük vardı. Bu düzlükten sonra yol biraz daha dikleşiyor ve bu diklikle tepeye ulaşıyordu.

Susamıştı.

Fakat yanına ne su, ne de azık almıştı. Zaten bu son yolculukta, bunlara ne gerek vardı ki!. Veda yamacının en uç noktasına vardığında ne açlığı, ne de susuzluğu kalacaktı.

Hem yürüyor, hem de dağcılarını düşünüyordu. Bir yandan çıkıyorlar, bir yandan İniyorlardı. İncekleri zirvelere neden tırmanıyorlardı ki!.

İnmek için mi?

Yoksa zirvedeki deftere, sadece İsimlerini yazıp imzalamak için mi?

Zirve defterine imza atabilmek için. bunca yol, bunca meşakkat çekilir miydi!. Oysa o, bu zirveye imzasını değil, tüm varlığıyla mühürünü basacaktı.

Ayağı kaydı. Makilerin kenarına düştü. Bazı dikenler ellerine batmasına rağmen kızmadı. “Lanet olsun” demedi makilere. Çünkü bu bitki örtüsü, sevdalısının bir elbisesi gibiydi. Sevdalı olduğu bu Veda yamacına, sevdalısının elbisesine tutuna tutuna çıkıyordu.

Makileri eliyle okşayarak ayağa kalktı. Gayriihtiyari üstünü başını silkeliyordu ki kendine gelerek duraksadı. Üstündeki tozu toprağı neden silkeliyordu ki!. Ellerindeki tozu yüzüne sürerek yola devam etti.

Gobeğimsi çıkıntıya az kalmıştı.

Tepeye gün batmadan varacağını, varabileceğini sanıyordu ama yürüdükçe ve zaman geçtikçe bu sanısı zayıflıyordu. Karanlıkta da varmak istemiyordu tepeye. Dünyadan ayrılacağı bu noktayı görmek ve dünyadan görenek ayrılmak istiyordu.

Durdu.

Önce Veda yamacına sonra saatine baktı.

Saatin ekranında akrep ve yelkovanı değil, babasını görmüştü sanki!. Dalgınlaştı!. Onbir yaşını hatırladı. Bu saati o zamanlar babası almıştı. Orta halli bir insan olan babasının, aie bütçesini zorlayarak aldığı bu saati ne kadar çok sevmişti. Birçok gece saatiyle birlikte yatar, saatini elleyerek, saatini dinleyerek uyurdu. Yastığının altından gelen tik tak sesleri, saatten değil, dünyanın kalbinden gelen seslerdi onun için. Dünyanın yaşadığını, dünyanın kalbinden gelen bu canlı seslerle anlar, bu seslerle hissedirdi.

Sekiz yıl önce öien babasından sadece bu, hatıra olarak sadece bu saat kalmıştı. Her nedense bu saati evde bırakmamış, bırakmak istememişti. En değerli eşyası olan bu saat. ona bütün bir hayatını, bütün bir geçmişini hatırlatıyordu. Ve o bütün bir geçmişiyile Veda yamacına gelmek ve bütün bir geçmişiyile Veda yamacından ayrılmak istiyordu.

Dalgınlıktan sıyrılarak saate dikkatlice baktı.

Saat altıyı yirmi geçiyordu. Yaklaşık birbir buçuk saat sonra güneş batmış olacaktı. Yüzünde sıkıntılı bir ifade belirdi. Bu sıkıntılı ifadeyle yürümeye başladı.

Otobüsten indiği zaman bir-iki saat içinde yamaca tırmanabileceğini zannediyordu. Yanıldığını anlamıştı. Ancak bu yanılığının hoş bir tarafı da vardı. Veda yamacı onun düşündüğünden çok daha yüksek, çok daha zorlu idi.

Biraz daha hızlanmaya çalıştı. Ne var ki terleyen bedenine yüklendikçe, bedeninin inlemesi, bedeninin feryadı daha açık bir hale geliyordu.

“Acıktım, susadım, yoruludum.” diyordu bedeni!.

Fakat dinleyen kim!.

Yürüyordu, hiçbir mazeret dinlemeden ve dinlemek istemeden yürüyordu o!.

Gobeğimsi çıkıntıya yaklaştığında, çıkıntının yan tarafında birkaç hayvanın otladığınt gördü. Bunlar yabancı dağ keçileri olmalıydı. Biraz daha yaklaşınca bunların keçi değil koyun olduklarını farkettil. “Bunlar da yabancı dağ koyunu olmalı” demek istedi kendi kendine!.

Ama yabancı dağ koyunu olmazdı ki!.

Bir anda heyecanlanmış ve bu heyecanı kısa bir sürede sıkıntıya dönüşmüştü.

Yürüyerek koyunların yanına yaklaştı.

Koyunların elli altmış metre ilerisinde kulübeye benzer bir şey vardı. Kulübenin Önünde oturan canlı İse hiç karşılaşmak istemediği bir canlıya, bir insana benziyordu.

Önce korktuğunu, daha sonra kızdığını ve öfkelenildiğini hissetti. Kendi evine gelip de, kendi evinde bir yabancıyla karşılaşmıştı sanki!.

Bu yabancı, bu kahrolası yabancı sadece onun olan Veda yamacına nasıl ve ne hakla gelmişti?

Etrafına bakındı.

Kulübeye hiç yaklaşımadan tepeye ulaşabileceği bir açıklık, bir yol aradı gözleriyle. Tepeye ulaşabileceği yegane yol, kulübenin onbeş yirmi metre yanındaki açıklık gibi gözüküyordu. Daha bir sıkıldığını, daha bir öfkelenildiğini hissetti.

İster istemez kulübeye doğru yürümeye başladı. Hem yürüyor ve hem de kulübenin önündeki insana öfkeyle bakarak, bu öfkeli bakışlarıyla ondan hesap sormak istiyordu.

Elli-altmış yaşlarında, kır sakallı bir ihtiyardı bu. Kulübenin önündeki tahta kanapeye oturmuştu. Sağ dirseğini önündeki derme çatma masaya yaslayarak ve sağ eliyle sakallarını sıvazhyarak öylece kendisine bakıyordu. Kendi bakışlarında ne kadar öfke ve merak varsa, bu ihtiyarın bakışlarında da o kadar sakinlik, durgunluk ve kayıtsızlık vardı.

İhtiyara onbeş yirmi metre yaklaşmıştı ki, durmak zorunda hissetti kendisini. Durmuştu!.

Kendisini durduran, ihtiyarın sakin ve kayıtsız bakışlarıydı.

Bu bakışlarda hiçbir tepki, hiçbir anlam yoklu. Boş, bomboş bakışlardı bunlar. Kendisini durduran şey, bu boşluktaki derinlik, bu boşluktaki enginliği, ihtiyara biraz daha yaklaşırsa, sanki bu boşluğa düşecek, sanki bu boşlukta donup kalacaktı!.

Beklemeye başladı!.

İhtiyarın bir tepki göstermesini, ve konuşmasını bekliyordu. Çünkü karşılaştığı her insan gibi bu ihtiyar da konuşmaya başlayacak ve meraklı bir ses tonuyla burada ne yaptığını, nereden gelip, nereye gittiğini soracaktı.

Ama olmadı!.

İhtiyar hiç konuşmadan ve hiçbir tepki göstermeden bakışlarını önüne çevirdi!. Bir kitaptı, açılmış bir kitaptı ihtiyarın önündeki.

Ve bu ihtiyar, bu ihtiyar adam, sanki orada kendisi yokmuş gibi kitabını tekrar okumaya başlamıştı!.

Şaşırıldı, tuhaflaştı!.

Dikilip durduğu bu yerde, çok gülünç bir duruma düşmüştü!. Adam yerine konmadığını hissetti!.

Ne tuhaftır ki bundan da, bu ilgisizlikten de rahatsız olmuştu!. Oysa insanlarla birlikte yaşarken, insanların ilgilerinden rahatsız olurdu.

Gözünü Veda yamacının tepelerinde dolaştırdı.

Bu ihtiyarla hiç konuşmadan kulübenin yan tarafına dolanıp, yoluna devam mı etmeliydi!. Güzel bir düşünceydi bu. Bir solukta oraya varmayı ve orada olmayı ne kadar çok isterdi.

Fakat ne mümkün!. Daha yürünmesi gereken en az iki-üç saatlik bir yol vardı. Ve güneş denilen aceleci nesne.

Veda yamacının arkasına çoktan sarkmıştı!.

Tekrar ihtiyara baktı.

Kitab okumaya devam ediyordu bu küstah İhtiyar. Durdu, düşündü!. İhtiyara neden küstah dediğini merak etti.

İhtiyar kendisine ne küstahlık yapmıştı ki!. Bu soruya cevap veremiyor, ihtiyarın kendisine ne küstahlık yaptığını bilmiyordu, bilmiyordu ama bu ihtiyar yine de küstahtı.

Garip bir duygu belirdi içinde!.

Şimdiye kadar insanlardan çok, pek çok rahatsız olmasına rağmen, hiçbir insanı öldürmeyi düşünmemişti. Ancak bu ihtiyarı öldürmek, bu ihtiyarı öldürüvermek geçiyordu içinden!.. Bu ihtiyarı öldürür ve geceyi bu kulübede geçirdikten sonra sabahleyin Veda yamacına çıkabilirdi!. Şimdiye kadar hiç aklına gelmeyen böylesi düşünceler, her nedense kendisini hiç ürkütmemiş.

Zaten yeterince yaşlı, yeterince yaşamış bir ihtiyardı bu!.

Ölüme yaklaştıkça ölümü daha çok düşünen bu ihtiyar, yaşlandıkça yoğunlaşan ölüm korkusu altında kimbilir nasıl eziliyordu. Bu zavallı ihtiyarı bir anda Öldürmek, onu bütün endişelerden, bütün korkulardan bir anda kurtarmak gibiydi!.

Keşke bir silahı olsaydı!.

Silahını bu küstah İhtiyara doğrultur ve hiçbir şey, hiçbir şey söylemeden tetiğe basardı. Durdu. Düş ve düşüncelerini durdurdu. Kendi kendine “Acaba basar mıydım?” dedi. Bilmiyordu!. Tetikteki parmağının kolay kolay hareket edemeyeceğini, tetiği çekemeyeceğini hissetti. Bütün bunları düşünürken, elinde sanki silah varmış gibi sağ elinin ihtiyara doğru kalktığını ve şahadet parmağının tetiği çekecekmiş gibi hareketsiz durduğunu da farketmemişti.

İhtiyara bakınca irkildi. Çünkü ihtiyar da başını kaldırmış kendisine bakıyordu. Canı sıkıldı. Bir İhtiyara, bir de ihtiyara doğru kalkan eline baktı!. İhtiyarın yüz ifadesi yine sakindi, yine sakindi ama gözleri boş ve anlamsız değildi. Ona doğru kalkan ele bakıyor ve kendisine bunun nedenini soruyordu.

Ne diyecekti ki!.

Hem bu ihtiyarla konuşmak da istemiyordu. Kendisiyle konuşmayan bu ihtiyarla, kendisi niye konuşacaktı!. Kendisinden izin aimadan ihtiyara doğru kalkan eline sıkıntıyla baktı. Elini hemen indirirse, hemen indirirse daha gülünç bir duruma düşecekti. Ok yaydan çıkmıştı bir kere. Ciddiyetini yoğunlaştırarak ve öfkesini sağ elinin şahadet parmağına yükleyerek ihtiyara sordu..

Sen burada ne yapıyorsun?

Evet!. İyi bir soruydu bu!. İhtiyara yükseklerden bakmış ve bir evsahibi edasıyla burada ne yaptığını sormuştu.

Artık sıra ihtiyardaydı. Ne yapacaktı, nasıl bir cevap verecekti bu soruya!.

Elini indirmiş, ihtiyarın ne cevap vereceğini bekliyordu. İhtiyar masanın üstündeki kalemi kitabın arasına koyarak kitabı kapattı ve kendisine dönerek sakin bir ses tonuyla “Önce selam, sonra kelam” dedi!.

Genç adam bir an duraksadı.

Daha önce duyduğu bir sözdü bu. İshani bekçisi Mestan efendiyi hatırladı. Kendisine selam vermeden konuştuğu zaman “Beyefendi önce selam, sonra kelam” derdi. İhtiyarın önündeki kitaba dikkatlice baktı. Dini bir kitab olmalıydı bu. Alaycı bir tebessüm belirdi yüzünde.

Biraz önce bakışlarından etkilendiği, özel bir adam zannettiği bu ihtiyar da Allah'a ve Allah inancına sığınan geleneksel bir zavallı olmalıydı!. Rahat ve kendinden emin adımlarla ihtiyara yaklaştı.

“Selamunaleyküm”

“Ve aleyküm selam. Hoşgeldin.”

Ayağa kalkmış ve kendisini kanepeye buyur ettikten sonra kulübeye girmişti. Kısa bir süre düşündükten sonra kanepeye eğreti bir şekilde oturdu. Masadaki kitabın üzerinde “Kur'an-ı Kerim ve Yüce Meali” yazıyordu. İhtiyar adam elinde bir şişe su ve bardakla dışarıya çıktı. Masanın üzerine koyduğu bardağı doldururken “Aç mısın?” diye sordu.

“Hayır”.

Açlığını gizlediği gibi susuzluğunu gizlemeye gerek duymadı. Kendisine uzatılan suyu bir dikişte içti. Buz gibi bir suydü bu. İhtiyar bardağı tekrar doldurarak önüne koydu. Canı istemesine rağmen bu ikinci bardağı elini uzatmadı. Şişeyi masanın üzerine koyan ihtiyar tekrar kulübeye girmiş ve plastik bir sandalye ile dışarıya çıkmıştı. Sandalyeyi kanapenin sol tarafına koyup, yavaşça oturdu.

Gencin gözlerine sıcak bir sevecenlikle bakarak “Hoşgeldin” dedi.

Ağzım “Hoşbulduk” demek için açtı.

Fakat vazgeçti. Sahtecilikti bu!. Ne hoşgelmiş, ne de hoşbulmuştu. Hiçbir şey söylemeden ağzını kapatıp, başını sallamakla yetindi. İhtiyarın sorularını beklemeye başladı.

İhtiyar yine hiçbir şey sormuyordu. Gözlerini gence değil, gencin geldiği yola çevirmiş, öylece bakıyordu. Bu suskunluktan ihtiyar değil, kendisi rahatsız olmuştu. Az önce cevapsız kalan sorusunu yinelemek istedi..

“Burada ne yapıyorsun?”

İhtiyar gence dönmüş ve “Bu nasıl soru?” der gibi gence bakmıştı. Fakat yine de basit bir cevap vermişti bu sorusuna..

“Yaşıyorum.”

“Yalnız mı?”

“Hayır, sadece insanlar yok!”

“Bunun adı yalnızlık değil mi?”

Değil!. Yalnızlık, bütün İletişim bağlarının kopması, koparılması demektir.

Durdu. Sıradan sözler değildi bunlar. Yalnızlık, gerçekten iletişim bağlarının kopması demektir. Dünya ile iletişim bağlarını koparan bir insan, kalabalıklar arasında bile yalnız bir insandı.

“Neden burada yaşıyorsun?”

“Burasını seviyorum.”

İhtiyarın bu cevabı karşısında biraz bocaladığını, duygularında bir bölünmeye, bir şaşkınlığa düştüğünü hissetti. Biraz kızdığı, biraz hoşlandığı bir cevap olmuştu bu. Veda yamacı gerçekten sevicecek bir yerdi. Kendisi gibi bu ihtiyar da seviyordu Veda yamacını. Duygularında hem kıskançlık, hem de hoşnutluk vardı. Her ne olursa olsun ihtiyara biraz yakınlaştığını, bu ihtiyarla ortak ve özel bir taraflarının olduğunu hissetmişti.

Oturduğu yerden Veda yamacının tepesi gözüküyordu. Kulübenin arkasında, arka tarafında kalıyordu Veda yamacı. Hiçbir şey söylemeden ayağa kalktı. Kulübenin ön tarafına doğru on-onbeş adım yürüyerek arkasını döndü. Veda yamacının yüksek tepesine bakmaya başladı. Bakışlarında sıcak bir sevgi, uzun bir hasret vardı. Gözlerini Veda tepesinden ayırmadan “Oraya çıkacağım” dedi.

“İnşallah yarın!”

İhtiyardan gelmişti bu ses!. Kendisini dalgınlıktan sıyrarak ihtiyara döndü.

“Yarın mı?”

İhtiyar bu soruya cevap vermedi.

Karşısında duran genç adama biraz meraklı, biraz endişeli gözlerle bakıyordu. Gencin duruşundan, gencin bakışlarından, aradığı cevabı bulamamış gibiydi. Gözlerindeki merakı saklamaya veya gizlemeye hiç gerek duymadan “Sormamı ister misin?” dedi.

“Neyi?”

“O tepeye neden çıkmak istediğini!.”

Sustu genç adam!.

Bakışlarını Veda yamacının en üst noktasına çevirerek, böyle bir soruya ne cevap vereceğini düşündü. Birçok yalan gelmişti dilinin ucuna. Önce bu yalanlardan hangisini söyleyeyim diye değil, yalan söyleyeyim mi diye düşündü. Yalan söylemek korkudan veya endişeden kaynaklanıyordu? Oysa kendisinin endişeleneceği, kendisinin korkacağı hiçbir şey yoktu. Doğru söylemenin cesaret ve özgünlükle olan ilgisini hissederek açıkça konuştu..

“Dünyadan ayrılmak için!.”

Bu cevabın ne anlama geldiğini anlayan ihtiyarın, bu cevap ile sarsılacağını, dehşetli gözlerle kendisine bakacağını bekliyordu.

İhtiyar ise sakin fakat etkileyici bakışlarla gözlerine, gözlerinin içine bakıyordu.

Ne söyleyecek, hangi tepkiyi gösterecek diye düşünürken, hiçbir şey söylemeden ayağa kalkan ihtiyar, yavaş adımlarla kulübeden içeriye girdi.

Gencin canı sıkılmıştı!.

Özel, çok özel bir sırrını, yeni tanıştığı bir ihtiyara açıklamıştı. Bulunduğu yerde yürümeye başladı. Önündeki bir taşla olanca gücüyle tekme attı.

Durdu.

Veda tepesine tekrar baktı.

Düşündü.

Belki de bunu söylemesi iyi olmuştu. Belki de güzel bir tesadüftü bu!. İhtiyarla karşılaşmadan tepeye çıksa ve tepeden atlasa, ayağı kayarak tepeden düşen bir sakar, bir salak şeklinde tanımlanabilirdi. Oysa bilinçli bir eylemdi yaptığı. Özel bir insanın, çok özel bir eylemiydi bu!. Dolayısıyla iyi olmuştu, iyi olmuştu bu gerçeği söylemesi.

İhtiyar kulübenin içinden seslendi.

“Şimdi mi gideceksin, yarın mı?”

İhtiyarın bu sorusu karşısında yine şaşırıldı. Ne biçim bir soruydu bu!.

İhtiyarı düşünmeye, ihtiyarı anlamaya çalıştı.

Anlamamadı!. Ölüme giden bir insana sanki “Güle güle” diyen bu acaip ihtiyar, anlaşılır gibi değildi!. Kulübenin kapısında gözüken ihtiyara bu şaşkınlıkla baktı.

“Niye sordun?”

“Yemeği ona göre yapacağım.”

Gayriihtiyari gülümsedi. Kendisini bıraksa belki de katıla katıla gülecekti. Kapının önündeki ihtiyara, ihtiyarın gözlerine baktı. İhtiyarın bakışları, ne kal, ne de git diyordu. Dilindeki soru, gözlerinde de vardı.

“Şimdi mi gideceksin, yarın mı?”

Ne biçim bir adam, ne biçim bir insandı bu ihtiyar!. Fakat yine de hoşlanmıştı bu tavırdan. İnsanlarla olan ilişkilerinde kendisini hiç bu kadar rahat, kendisini hiç bu kadar bağımsız hissetmemişti.

Durdu. Kendisinden cevap bekleyen ihtiyara “Şimdi” demek istiyordu. Bakışlarını Veda yamacının tepesine yöneltti. Hava kararmadan tepeye varması, varabilmesi mümkün değildi. “Yarın gideceğim” demeyi de gururuna yediremedi, saatine bakarak “Bilmiyorum!” dedi.

İhtiyar, genç adama dikkatlice bakmış, belirsiz olan ifadesindeki belirgin manayı anlamıştı.

“Tamam, yarın gidersin!”

Kulübeden içeriye giren ihtiyarın arkasından bir süre baktı. Geleneksel de olsa, özel bir insandı bu!.

Kulübeden otuz-kırk metre uzaklaşarak bir ağacın dibine oturdu. Sırtını ağaca dayayarak bir sigara yaktı.

Kendisini rahat hissediyordu. Dünyadan kopuk özel duygulan ile Veda yamacını seyretmeye başladı.

Kulübenin içindeki yuvarlak masada akşam yemeğini yiyorlardı. Dörde sekiz ebatlarında, yaklaşık otuz metre-kare büyüklüğündeki bu kulübe, hiç de dışarıdan gözüktüğü gibi değildi. Kapının tam karşısındaki geniş cephede bir pencere ve pencerenin iki yanında kitaplıklar vardı. Pencerenin önündeki plastik yuvarlak masa, şimdi oturdukları masaydı. Kapının sağ tarafındaki dar cephe mutfak haline getirilmişti. Bir buzdolabı ve iki metrelik mutfak bankosu vardı. Mutfağın karşı tarafındaki dar cephede ise bir divan, bir komidin ve komidinin üzerinde iki-üç kitap gözükiyordu. Her iki tarafında birer pencere olan kapı cephesi ise hemen hemen boştu. Sadece kapının sol tarafındaki büyük kütüğün üzerinde küçük ekran bir televizyon duruyordu. Elektrik jeneratörden geliyormuş. Evden biraz uzağa koymuş olmalı ki jeneratörün gürültüsü pek duyulmuyordu.

Hem etrafına, hem kitaplara bakıyor ve bir yandan da yemeğini yiyordu. Patates yemeği idi bu. Patates, soğan ve yağdan yapılmış olsa gerekti.

Fakat hiç de fena değildi.

“Acı sever misin?”

İhtiyar, kendi tabağına pul biber dökerken sormuştu bu soruyu.

“Biraz alayım.”

Kendisine biber kasesini uzatmış sonra da saatine bakarak televizyonu açmıştı. Mutfak bankosuna gitti.

Çaydanlığa su ve çay katarak ocağın üzerine koydu.

Haberler başladı. İhtiyar adam yavaş yavaş yemeğini yiyor ve arada sırada boş gözlerle televizyona bakıyordu.

Televizyondaki spiker, sanki onun bildiği haberleri veriyordu. Haberler karşısında yüzünde ne bir hayret, ne de bir hareket vardı.

“Her akşam dinler misin?”

İhtiyar ağzındaki lokmayı çiğnerken başını salladı.

Başka konuşmadılar yemekte. Ne kendisi konuşmak istiyor, ne de ihtiyar konuşuyordu.

Sofra toplanmış ve ihtiyar abdest almaya başlamıştı. Herhalde akşam namazını kılacaktı.

Dışarıya çıktı.

Kanepenin üzerine oturarak etrafı dinledi. Sadece böcek sesleri geliyordu kulağına. Ne böceği olduğunu anlayamadı. Hafiften ve kesintisiz cırcır sesleriydi bunlar. Geçirdiği günü düşündü. Hiç ummadığı bir yerde geceliyordu. Oysa hesaplan böyle değildi. Şimdi burada değil, şimdi burada değil!.

Duraksadı!.

Bakışları derinlere daldı!. Ne söylemeliydi, yani şimdi nerede olmalıydı? Kendi duyacağı bir sesle “Şimdi hiçbir yerde olmamalıydım!” dedi.

Uçurumun yani Veda yamacının dibi geldi gözünün önüne sanki hareketsiz bedenini görüyordu bu uçurumun dibinde. Cansız ve duygusuz bir et yığınıydı yerde yatan!.

Eline baktı ve parmaklarını oynattı. Yaşıyordu.

“İntikalar” dedi kendi kendine.

Saçmaladığını anlayarak yüzünü ve saçlarını sıvazladı. Kanepeden eğilerek içeriye baktı. İhtiyar dua ediyordu. Doğrularak arkasına yaslandı.

Kendisini rahat hissediyordu. Her nedense pek sıkılmamıştı bu ihtiyardan. İtici veya müdahaleci değildi. Veda yamacından atlayacağını söylediği zaman bile hiç tepki göstermemişti.

Sahi neden, neden tepki göstermemişti ki.

“Işığı yakayım mı?”

Kapıda duran ihtiyara baktı ve “Sen bilirsin!” dedi. İhtiyar için yeterli bir cevap değildi bu ve sakın bir sesle sorusunu yineledi.

“Ben bilmiyorum!. Işığı yakayım mı?”

Önce bir kabalık, bir küstahlık olarak yorumladı bu soruyu. Fakat öyle değildi. “Işığı yakayım mı?” derken, herhalde beni görmek veya bana görünmek istiyor musun diyordu.

“Yak”

İhtiyar bir an durdu. Yak ifadesinden sonra “Ma” ekini rî gelip gelmeyeceğini bekledi. Sonra içeri girdi ve dışarının lambasını yaktı. Küçük bir tepsinin üzerinde çaydanlığı, şeker ve bardakları masaya getirdi. Her iki bardağı da doldurduktan sonra içeriye girdi. Yemek masasında kullanılan plastik sandalyeyi dışarıya çıkararak kapının sol tarafına koydu. Kendi çayına şeker attı ve çayım alarak sandalyeye oturdu.

Öylece ihtiyarı seyrediyordu. Vazifesini yapan bir memur gibiydi. Ev sahibi olmaktan ve misafire hizmet etmekten hoşlanıp-hoşlanmadığı pek belli olmuyordu.

İhtiyar adam yavaş yavaş çayını karıştırıyordu. Kendisi de çayına şeker atarak karıştırmaya başladı.

Bir süre böyle geçti!.

Hiç konuşmamalardı. Kendisi konuşmasa, ihtiyarın da hiç konuşmayacağı zannına kapıldı. Oysa az da olsa meraklanmıştı. Bu ihtiyarla biraz konuşmak, bu ihtiyarı biraz tanımak istiyordu. İlk soruyu kendisi sordu.

“İnsanları sevmiyor musun?”

İhtiyar çayından bir yudum aldıktan sonra kendisine baktı.

“Genel bir soru mu?”

“Evet”

“Seviyorum”

“O halde niye tek başına yaşıyorsun?”

“Kendimi de seviyorum. Zaman zaman kendimi başkasıyla paylaşmak istemiyorum.”

“Ama sevgi paylaşmaktır diyorlar.”

“Doğru. Fakat her şey paylaşılmaz. Çünkü paylaşmak, parçalamak değildir.”

“Anlayamadım!.”

“İnsanlarla paylaştığın bir değer, İnsanlarla paylaştığın bir güzellik, bu paylaşmadan sonra bölünüyorsa, bu paylaşmadan sonra değer ve anlamı küçülüyorsa, bu paylaşmak değil parçalamaktır.”

Genç adama göre ilginç ve gizemli cevapları bunlar. Cebinden sigara paketini çıkardı.

“Sigara içer misin?”

“Bıraktım”

Bir sigara çıkararak yaktı. Çayından da bir yudum alarak bardağı masanın üzerine koydu.

“Ben insanları sevmiyorum!.”

Söylediği söze kendisi de şaşırdı!. Ne olmuştu kendisine!. İnsanların sorularına cevap vermek istemezken, bu ihtiyara sorusuz cevap veriyordu.

“Genel bir cevap mı bu?”

“Evet, genel”

“O halde bir insan olarak kendini tanımıyor, kendini sevmiyorsun.”

İhtiyarın bu teşhisini hiç beğenmemişti. Bu kesin kaniya nereden ve nasıl varmıştı ki!. Fakat yine de düşündü, yine de düşündü kendisini sevip-sevmediğini.

Aklı ve duyguları karıştı.

Açık ve net bir cevap bulamadı bu sorusuna. Buna rağmen ihtiyarın teşhisini cevapsız bırakmak istemedi.,

“Kendime değer veriyorum”.

İhtiyarın yüzünde ilk kez bir şaşkınlık ifadesi gördü. Onun neden şaşırdığını düşündü. İhtiyar şaşırmakta haklıydı. Bu ihtiyara göre kendine değer verdiğini söyleyen birisi intihara gidiyordu. Kendisini anlamaktan aciz olan bu ihtiyarın, acizliğini yüzüne vurmak istedi.

“Beni anlayamazsın!.”

“Önemli olan bir insanın kendisini anlaması, doğru anlamâsıdır.”

Bu sefer kendisi şaşırmıştı. İhtiyar sözlerine devam etti.

“Kendisini anlayan, doğru anlayan bir insan, bence anlaşılır bir insandır.”

İhtiyarın, bu bilgiç edası canını sıkımişti. Bu nedenle ihtiyarın cevabını çürütmek istedi.,

“Neden sigara içtiğimi anlıyor musun?”

“Evet”

“Hiç sigara içmeseydin anlayabilir miydin?”

“Hayır”

Biraz sustu ve ilave etti.,

“Ne demek istediğimi anladın değil mi?”

“Evet”

Rahatlamıştı. Güzel bir örnekle merakını güzelce anlatmıştı. Sigara içmeyen bir insan, sigara içen bir insanın psikolojisini nasıl anlayamazsa, bazı olayları, bazı duyguları yaşamayan bir insan da, o duygulan yaşayan bir insanı anlayamazdı.

Sigarasını bu keyif ile içine çekti.

Konuşmanın kontrolü kendi elindeydi. İhtiyara belli bir seviyeden bakıyor ve istediği soruyu, istediği rahatlıkla sorabiliyordu.,

“Kaç yıldır buradasın?”

“Sekiz yıldır. Fakat sürekli değil. Her yılın üç-dört ayı.”

“İnzivaya mı çekiliyorsun?”

“Halvet veya inzivanın hassas gerekçeleri vardır. Ben bu gerekçelere sahip değilim.”

Pek anlayamamıştı bu cevabı.

“Neden?”

İhtiyar derin bir nefes alıp verdikten sonra tane tane konuşmaya başladı..

“Bak genç adam!. Bu sorgulayıcı tavrın pek hoş değil. Daha birbirimizi hiç tanımıyoruz. Sen ise bir amir edasıyla bana sorular yöneltiyorsun!. Bütün bunlar burada misafir olmanın bir bedeliyse, ben geceyi karşıda, karşı ağacın dibinde geçirmeyi yeğlerim.”

Bu sözleri hiç beklemiyordu. Öylece ihtiyara baktı. Her nedense bu. ihtiyara acıdığını hissetti. Ev sahibi bu ihtiyar değil de, kendisiydi sanki. Evi kendisine bırakarak, karşı ağacın dibine gitmekle uyarılmıştı kendisini.

Hafifçe gülmüseyerek “Afedersin” dedi.

İkisi de susmuştu. İhtiyar adam kalkarak kendisine bir bardak daha çay koydu. Çayını alarak sandalyesine oturdu. Bu ihtiyarla birçok ortak noktası vardı. İnsanları sevdiğini söylemişti ama insanlardan rahatsız oluyor gibiydi. İhtiyarla yaptığı konuşmaları zihninden geçirdi.

Bazı şeyleri daha iyi anlamaya başlamıştı.

Veda tepesinden atlayacağını söylediği zaman tepki göstermemesinin nedenini de bulmuştu sanki!. Herhalde bu ihtiyar da yaşamaktan bıkmış, bu ihtiyar da yaşamaktan usanmıştı. Belki o da ölmek istiyordu, ölmek istiyordu ama o bir müslümandı. Allah inancı, onun bu isteğini engelliyordu. Sormadan edemedi.

“Yaşamaktan bıktın mı?”

“Sadece yorulduğumu hissediyorum.”

“Ölmek istiyor musun?”

İhtiyar, genç adamın gözlerine (baktı. Bu sorunun ne anlama geldiğini, bu soru ile ne kastedildiğini görmek İstiyordu.

“Hayır”.

“Doğru mu söylüyorsun!..”

İhtiyar bu ithamlı soru karşısında kızmadı.

“Sen yalan söyler misin?”

“Gerekirse”.

“İster misin bu gecelik bir anlaşma yapalım, birbirimize hiç yalan söylemeyelim.”

Genç adam bir an duraksadıktan sonra cevap verdi.

“Tamam. Şimdi söyle. Ölmek istiyor musun?”

“Ölümden korkmuyorum, ölümden kaçmıyorum fakat ölmek de istemiyorum.”

“Neden?”

“Çünkü yaşamamın bir gayesi, bir anlamı var.”

Bu anlamın, bu gayenin ne olduğunu sormak istemedi. Çünkü ihtiyarın “Ebedi cennet hayatı” diyeceğini biliyor gibiydi!.

Tanıyordu müslümanları. Cennete inanan bu müslümanlar, içinde buldukları hayat cehennem de olsa buna katlanıyorlardı. Böyle inanıyorlar, böyle avutuyorlardı kendilerini!.

“Sen korkuyor musun?”

İhtiyarın bu sorusunu pek anlamamıştı..

“Neden korkuyor muyum?”

“Ölümden”.

“Niye korkayım kil. Bu dünyada yaşamak daha korkutucu değil mi?”

Hiç düşünmeden verdiği bu cevabı kendisi de beğenmişti. İhtiyarın yüzüne bakıyor, sorusunun cevabını ihtiyarın gözlerinde anyordu. İhtiyar ise sorusuna soruyla karşılık vermişti.,

“Korkutucu olan dünya mı. yaşamak mı?”

Duraksadı. Bunu hiç düşünmemişti. Şaşkınlığını gizlemeden cevap verdi.

“Yaşamak ile dünyayı birbirinden hiç aynı düşünmedim. Herhalde ikisini birden kastediyorum.”

“Şimdiye kadar korkarak mı yaşadın?”

Yine duraksadı. Zihninden geçenleri toparlamaya çalıştı.,

“Genel olarak korktuğumu ya da korkmadığımı söyleyemem”. Yaşantımı kendi kontrolüme, kendi tasarrufuma aldığım zamanlar, korkmadan yaşadığım zamanlardı. Korkmadan yaşayabilmem, yaşam üzerindeki hakimiyetime bağlıydı. Bu hakimiyeti kaybettiğim zamanlar, kendimi akarsuda bir çöp gibi gördüğüm, açıkçası korktuğum zamanlardı.

İhtiyarın bakışları yumuşadı. Merhametle baktı gence ve aynı merhametle konuştu.,

“Çok zor ve yalnız bir yaşam!”

Bu tanımlama hiç de yanlış değildi. Gerçekten zor ve yalnız bir yaşam sürmüştü. Fakat ihtiyarın kendisine acıyarak bakmasını da içine sindiremedi.

“Bana acımanı istemedim!”

“Ben de isteyerek acımadım!”

Bu cevap daha çok canını sıktı. Hayali bir inanca yaslanan, bu inanç ile dik durmaya çalışan bu ihtiyar, kendisini acınacak bir durumda görüyordu. Oysa acınacak durumda olanlar, boş inançlarla kendilerini avutan, kendilerini aldatan bu insanlardı.

“Yaşam karşısında yenilgiye razı olsaydım, diğer İnsanlar gibi korkmadan yaşayabilirdim.”

İhtiyar yavaş yavaş başını salladı. Herhalde doğruladığı, tasvip ettiği bir cevap olmuştu bu. Nitekim aynı istikamette, aynı manada konuştu.,

“Yenilgiyi kabul eden insanlarda, yenilmek korkusu yoktur değil mi?”

Aferin yaşlı adama!. Ne kadar kısa. ne kadar anlamlı konuşuyordu!.

“Tabi ki yoktur.”

“Peki sen, sen bu savaştan galip çıkacağını umuyor musun?”

“Önemli olanı yenilgiye razı olmamaktır, önemli olan savaştır.”

İhtiyar adam cevabı yeterince belirgin, yeterince açık görmemiş gibi kendisine bakıyordu. Anlaşılan daha açık bir cevap bekliyordu. Duygu ve düşünceleri Veda yamacına yükseldi. İhtiyara Veda yamacının üstünden, en üst noktasından bakarak, İhtiyarın beklediği cevabı, ihtiyarın İsteddiği açıklıkta verdi.

“Galip çıkacağım!”

İhtiyarı düşündüren, düşüncelere daldıran bir cevap olmuştu bu.

“Nasıl?”

“Yaşama ve ölüme teslim olmadan. Kurbanlık bir koyun gibi ölümü beklemeden. İstedğim zaman, istediğim yerde, İstedğim gibi ölürek!”

İhtiyarın düşünceli tavrı, değişmemişti. Sorusuna hiç cevap verilmemiş gibi kendisine bakıyordu. İhtiyarın meraklı yüzüne bakarak “Anlayamadın değil mi?” dedi. İhtiyar, anlayamadım manasında kaşlarını kaldırdı.

“Neyi anlayamadın?”

İhtiyar biraz duraksadıktan sonra cevap verdi.

“Galibiyet ölmek ise mağlubiyetin ne olduğunu?”

Durdu. Düşündü. İhtiyarın ne demek istediğini pek

anlayamadı. Alaycı, küçümseyici bir cevaptı bu. Yoksa bu ihtiyar kendisiyle dalga mı geçiyordu!. Fakat bakışlarında bir alay, bir küçümseme yoktu. Kendi cevabına açıklık getirmek istedi.

“Ben ölüme boynumu değil, kılıcımı uzatıyorum. Ölüm bana vurmadan, ben ölüme vuruyorum.”

“Netice?”

“Netice, kendi istediğim zamanda, kendi istediğim yerde, kendi isteğimle ölüyorum!”

İhtiyar hafifçe gülümsedi.

“Neden gülümsedin!”

“Hoca Nasreddin'in bir fıkrasını hatırladım.”

Bu ihtiyar meseleyi sulandırmaya başlamıştı. Fıkranın ne olduğunu sormak istemedi. Ama ihtiyar konuşmasını sürdürdü.

“Nasreddin hoca eşekten düşmesine gülenlere, “Neden gülüyorsunuz? Zaten inecektim!” demiş.

Biraz durdu.

Bu ihtiyar ne kastetmişti ki!.

Fakat yine de Nasreddin hocanın bu olayı ve bu cevabı ile kendi durumu arasında bir bağlantı kurmak istemedi. İhtiyara küçümser ve alaycı gözlerle bakmayı denedi. İhtiyarın ciddileşerek yükselen bakışları karşısında bunu da beceremedi.

Mevzuyu değiştirmek istedi.

Fakat akhna hiçbir şey gelmedi. Gecenin güzelliğinden veya buraların sakinliğinden bahsetse, gülünç bir duruma düşeceğini hissetti. Başka bir mevzu bulamadan ihtiyar yine konuşmaya başladı.,

“Ölüme teslim olmak, galibiyet değildir.”

Argo tabirle “Yakamdan düş” demek istedi bu inatçı ihtiyara. Tuttuğunu bırakmayan bu ihtiyar, canını sıkmaya başlamıştı.

“Beni anlamıyorsun!. Ölümüne ferman çıkmışsa, ferman sahibi benim, başkası değil!”

“Peki, suçun ne?”

“Ne suç?”

“Kendim hangi suçundan dolayı öldüreceksin?”

Bu sorular karşısında hem sıkıldığını, hem de meraklandığını hissetti. Hiç aklına gelmeyen, hiç düşünmediği sorulardı bunlar. Sıkıldığını belli etmeden cevap verdi.

“Suçlu olduğumu da nereden çıkardın?”

“Suçsuz bir insanı mı öldüreceksin?”

“Ölecek olan da, öldürecek olan da benim. Benim dışımda bir katil veya benim dışımda bir kurban yok ki!”

İhtiyarın bakışları daha da keskinleşmişti. Sapla samanı birbirinden ayırmak istercesine sordu.

“Hem katil, hem de kurban olduğunu söylüyorsun. Peki “Galip geleceğim” derken kimi kastettin? Yani kim galip gelecek? Katil mi, kurban mı?

Genç adam yine şaşırıldı!

Kendisini iki yüzlü bir yaratık gibi görmeye başladı. Bir yüzünde katil, bir yüzünde kurban vardı. İhtiyar adam ise sorusunun cevabını bekliyordu.

Peki ama “Ben” derken hangi yüzü, hangi kimliği, hangi kişiliği seçecekti!. Hangi yüzle, hangi kişilikle cevap vermeliydi!.

Bu sorularına cevap bulamadı. Çünkü ne katil, ne de kurban kişiliği, sahiplenmek istediği bir kişilik değildi.

“Ben” derken kastettiği bir bütünlük vardı. Bu bütünlüğün parçalanmasına izin vermemeliydi.

Meseleyi dramatik bir hale getirme. Bu sadece benim bir tercihim. Dikkat et, benim tercihim diyorum. Yani istediğim zaman, istediğim yerde, istediğim şekilde ölmek!.

“Meseleyi çarpıttığını, lafı yuvarladığını kendisi de anlamıştı. Fakat başka ne yapabilir, ne cevap verebilirdi ki!”

“Hemeyse” dedi kendi kendine!.

“Nerede öleceksin?”

“Orada, Veda tepesinde!.”

“Veda tepesi mi?.”

“O tepeyi küçük yaştan beri bilirim. Seviyorum orayı. Oraya Veda tepesi diyorum.”

İhtiyar öylece dinliyordu. Düşünceli bir tavrı vardı. Herhalde o da Veda tepesini düşünüyordu. Gence sordu..

“O tepeye daha önce hiç çıktın mı?”

“Hayır”

“Anlaşılan Veda yamacının hep zirvesine bakmışsın. Hiç aşağısına da, aşağıdaki çukura da baktın mı?”

“Ne çukuru? “

İhtiyar kısa bir suskunluktan sonra hafifçe cevap verdi.

“Leş çukuru.”

“Anlayamadım.”

“Kusura bakma, benim tabirim bu!. Zirvenin adını sen vermişsin, çukurun adını da ben verdim. Nedenine gelince her sene o yamaçlarda otlayan hayvanlardan birkaçı o çukura düşer ve orada, o çukurda kokuşur.”

Öylece kalakalmıştı.

İhtiyar sandalyesinden kalkmış ve “Artık yatsıyı kılmam gerek!” diyerek kulübenin kapısına doğru yürümüştü.

“Söylesene, sen ne demek istedin.”

“Diyorum ki sen o zirvede ölmeyeceksin. O zirveden aşağıya düşecek, aşağıdaki leş çukurunda öleceksin!”

Bunları söyledikten sonra tekrar kapıya yönelen ihtiyar biran duraksadı, Bir eliyle kapıya yaslanarak gence döndü ve kendisine göre yarım kalmış olan sözünü tamamladı.

“Zirvedeyken öldüğünü zanneden birçok meşhur gibi!. Oysa önemli olan hangi zirveden ayrıldığı değil, hangi çukura düştüğüdür!.”

Genç adam sustu!.

Ne diyeceğini, ne söyleyeceğini bilemedi!.

Kulübeden içeriye giren ihtiyarın arkasından öylece bakakaldı!. Bakışları ihtiyarın biraz önce durduğu kulübenin kapısına çakılı kalmıştı sanki!.

Düşünmeye başladı!.

İhtiyar kulübeye girili yaklaşık yirmi dakika olmuştu!. Yirmi dakikadır öylece oturmuş, ihtiyarın söylediklerini ve kendi durumunu düşünmüştü.

Doğru söylemişti ihtiyar.

Veda zirvesinden atlayacaktı, atlayacaktı ama, Veda zirvesinde değil, aşağıdaki çukurda ölecekti. İstese de, istemese de, hoşlansa da, hoşlanmasa da durum buydu. Yüzünü buruşturdu. Hayvan iyeşlerinin yanında kendi cesedini görür gibi olmuştu!.

Tiksindiğini, gerçekten tiksindiğini hissetti.

Saatine baktı.

Gerçi saatin kaç olduğu umurunda değildi. Sadece duygu ve düşüncelerini değiştirmek, başka şeylere yönelmek, başka şeyler düşünmek istiyordu.

Aklına ilk gelen şey yine ihtiyar oldu.

Gerçekten ilginç bir insandı bu. Konuşmuş olmak için konuşmuyordu. Genel olarak mantıklı ve tutarlı şeylerdi konuştukları. Sıradan bir insan olmadığı da belliydi. İçerdiği kitablara bakılırsa, kültürlü bir insan olmalıydı. Fakat kendisiyle bazı ortak yönleri olsa da, temel meselede kendisinden farklı, çok farklıydı. Bu ihtiyar ne kadar ilginç, ne kadar özel bir insan olursa olsun, yine de sıradan bir insandı. Çünkü en temel meselede sıradan insanların kullandığı inanç bastonuna dayanarak, bu bastonla ayakta durmaya çalışarak, sıradan bir insan oluyordu.

İşte aralarındaki fark buydu.

Allah'a inanmak ve her bilinmezde Allah'a sığınmak, basit ve kolaycı bir yoldu. Bu insanlar Allah'a inanarak, her şeyi Allah'a nisbet ederek, acizliği ve yenilgiyi peşinen kabul ediyorlardı.

İşin garip tarafı, somut olan bu insanların yenildikleri ve teslim oldukları şey, somut olmayan soyut bir şeydi!. Kendisi ise kendisine karşı dürüst davranmış, kendisini böylesi boş şeylerle aldatmak veya avutmak istememişti. Çünkü dünyanın ve yaşamın gerçeği ne kadar ağır, ne kadar korkunç olursa olsun, bu gerçekten kaçılmaması gerekirdi. Nitekim kendisi, bu gerçekle yaşayan, bu gerçekle savaştan bir insandı.

Derin bir nefes aldı!.

Kendine olan özgüvenini tekrar kazandığını hissetti. Seccadede oturarak Allah'a dua eden bu zavallı ihtiyar ile kendisi arasında, dağlar kadar fark vardı. Bu ihtiyar böylesi bir yenilgiyle birlikte yaşamaya çalışırken, kendisi yenilmeden yaşamış ve yenilmeden ölecekti.

İhtiyar bunları, bu gerçekleri bilse, belki de kendisinden önce Veda zirvesine gider ve kendisinden önce Veda zirvesinden atlardı. Bu düşünce gülümsemesine neden oldu. "Zavallı ihtiyar" dedi kendi kendine!.

Ayak sesleriyle kendine geldi. İhtiyar elinde bir tabakla dışarı çıkmıştı. İçinde üç elma bulunan tabağı masaya bırakarak yerine oturdu. Namaz kılan ihtiyara ne söylemesi gerektiğini, biliyordu.

Sadece ihtiyarın gönlü olsun diye söyledi..

"Allah kabul etsin!."

İhtiyar susmuş ve kendisine bakmakla yetinmişti.

"Neden amin demiyorsun."

"Yalana amin demem. Hani bu gece birbirimize hiç yalan, söylemeyecektik!."

Şaşırılmıştı!. Ne diyordu bu ihtiyar!. Yoksa, yoksa bu ihtiyar müslüman değil miydi!.

"Allah kabul etsin" demek yalan mı?

"Söylenen söz doğru. Ancak senin söyleyişin yalan."

"Söylenen söz doğruysa, söyleyişle nasıl yalan olur?"

"Bak genç adam!. Alemlerin Rabbi olan Allah (c.c.) Resulullah (s.a.v.)'e hitaben şöyle buyuruyor;

"Münafıklar sana geldikleri zaman: "Biz gerçekten şahadet ederiz ki. sen kesin olarak Allah'ın elçisinin dediler. Allah da bilmektedir ki sen elbette O'nun elçisisin. Ancak Allah, münafıkların muhakkak yalan söylemekte olduklarına şahidlik etmektedir."

Kısa bir süre sustuktan sonra devam etti.

"Anlayabildin mi? İnanmadan söylenen doğru, söyleyen için yalan oluyor!."

Doğru ve yalana ilişkin bu ince yaklaşımı beğenmişti.

Ancak münafıklara benzetilmesinden hiç hoşlanmamıştı.,

"Ben münafık mıyım?"

"Hayır!. Münafıklık genel bir vasıftır. İnanmadan, inandığını iddia etmek veya İnanmış gibi gözükmeektir."

"Ben inanmıyorum!."

Bunu söyleyerek, bu itirafta bulunarak münafıklıktan uzaklaştığını hissetti. İhtiyar da bu sözünü tasdik etti.,

"Biliyorum".

Sormuş olmak için sordu.

"Nerden biliyorsun?"

"İnanmış olsan, dünyaya ve dünya yaşantısına böyle bakmazdın."

Doğru söylüyordu. İhtiyara baktı. Dünyaya inanç gözlüğünden bakan bu İhtiyar, herhalde kendisinin de aynı gözlüğü takmasını istiyordu!. Oysa bu gözlüğü takmakla, belki bakışı değişecekti ama yaşanan realite hiç değişmeyecekti. Bu gerçeği var gücüyle ihtiyarın gözlerine vurmak istedi.

"Dünyaya sizin gözlüğünüzden baksaydım sadece bakışım değişirdi. Dünya değil."

İhtiyar bu cevap karşısında hiç sendelememişti. Sakince cevap verdi.

"Önemli olan da bakıştır, dünya değil!."

"Ateşi su gibi görmen, seni serinletiyor mu?"

Verdiği örnek gerçekten çok güzeldi. İhtiyarı can evinden vurmuş olmalıydı. Fakat ihtiyar yine sendelememiş, yine sakince konuşmaya devam etmişti.

"Ateşi su gibi görmek hayalperestliktir. Görme bozukluğudur. Oysa ben doğru bakışı, doğru tanımlamayı kastettim. Mesela Veda zirvesini sen de aynı şekilde görüyorsun, ben de aynı şekilde. Sen oraya tepe derken, ben çukur demiyorum. Oranın bir tepe olduğu konusunda ihtilafımız yok. Ancak bu reel gözleme rağmen yine de oraya bakışımız, orayı yorumlayışımız farklı."

“Eeee”

“İşte önemli olan en doğru bakışa, en güzel yorumlayışa sahip olmak.”

Genç adam düşündü!.

İhtiyarın kimlik ve kişiliğini merak ettiği, ihtiyarı tanımak, ihtiyarı anlamak istediği için bu ihtiyara pek önyargıyla yaklaşmıyordu. Söylediklerini dinliyor, hem söylenen sözü, hem de bu sözleri söyleyen ihtiyarı anlamaya çalışıyordu. Gerçi konuşma esnasında kendisine aykırı gelen bazı doğrularla karşılaşması, kendisini biraz tedirgin etse veya kendisine olan güvenini biraz zayıflatsa da, kendisini doğruyu kabul etmek zorunda hissediyordu.

Doğru tanımlayış dedin. Herkesin kendine göre doğru tanımlayışı var.”

“Herkesin kendine göre tanımlayışı, doğru bir tanımlayış değildir. Doğru tanımlayış, nesneyi kendimize göre değil, nesneyi kendi hakikatine göre tanımlamamızdır. Mesela elma nedir sorusuyla karşılaştığımız zaman bu sorunun cevabını kendimizde değil, elmada aramızda gerekir. Çünkü elmanın hakikati, elmadadır!”

İhtiyarın ne demek istediğini yeterince anlamış gibiydi. Fakat bu meseleyi daha fazla uzatmak istemedi. Elmadan örnek vermişti ihtiyar. Masadaki tabaktan bir elma aldı. Isırarak elmayı ve elmanın hakikatini yemeğe başladı. İhtiyar ise cebinden bir teşbih çıkarmış ve teşbih çekmeye başlamıştı.

Gece gerçekten sakindi.

Bu geceyi bir insanla beraber geçirmesine rağmen, bu insandan, bu ihtiyardan pek rahatsızlık duymuyordu. Elmanın çöpünü masaya koyacakken vazgeçti ve ileriye doğru attı. Veda zirvesi gözüküyor mu diye merak etti. Kalktı, beş on metre giderek kulübenin arkasında kalan Veda zirvesine baktı.

Hafif bir karartı şeklinde gözüküyordu.

Bir süre baktıktan sonra tekrar yerine döndü. İhtiyar hiçbir şey söylemeden kendisini izliyordu. İhtiyarın bakışlarında hem bir merak, hem de bir isnat, bir tanımlayış vardı. Belki de bu ihtiyara çocuklarını, oğullarını hatırlatmıştı.

“Bana niye öyle bakıyorsun. Sana birisini mi hatırlatıyorum?”

İhtiyar kendisini dalgınlıktan kurtararak cevap verdi.

“Söylememi ister misin?”

“Söyle.”

“Bana birisini veya bir insanı değil. Etrafı ateşle çevrilip, kurtuluş umudu kalmayınca kendisini sokan akrepleri hatırlatıyorsun?”

“Ohaa!” dedi içinden. İhtiyarın bu kadar açık, bu kadar dangalakça konuşacağını hiç beklemiyordu. Yine de gülümsedi. Dangalaklık da olsa, ihtiyarın bu denli açsözlü olması hoşuna gitmişti.

Ayrıca ihtiyarın verdiği örnek, kendisiyle tamamen ilgisiz bir örnek de değildi. İhtiyar ise gülümsemesine karşılık vermemiş, daha da ciddileşerek yeni bir soru sormuştu.

“Etrafındaki ateş ne?”

Bu açsözlü ihtiyar, kendisinden de açık bir cevap bekliyordu. Gizlemeye ve çekinmeye gerek duymadan cevap verdi.,

“İnsanlar.”

İhtiyar cevabı duymuş fakat hiçbir cevap vermemişti. Susmuştu ve düşünmeye başlamıştı. Sanki cevabı parçalıyor, cevabın içindeki cevapları ortaya çıkarmaya çalışıyordu. Bakışlarını genç adama çevirerek sordu.

“İnsanları neden sevmiyorsun?”

“Bana, birlikte yaşayan hayvan sürülerini hatırlatıyorlar. İnsanların arasına girdiğim, onlarla aynı tanıma dahil olduğum zamanlar, kendimi aşağılanmış hissediyorum. Kendimi onlardan çektiğim zamanlar ise bu insanların neden ve niçinlerle başlayan onlarca sorusuyla karşılaşıyorum. Bütün soruların ortak noktası, neden bizim gibi değilsin! Hem vahşi, hem de küstah olan bu insanlar, ne olursa olsun kendilerine benzememi istiyorlar.”

“İnsanların hepsi senin gibi olsaydı, bu insanlardan rahatsız olur muydun?”

Hiç beklemediği, hiç düşünmediği bir soruydu bu. İnsanların hepsi kendisi gibi olsaydı bu insanlardan rahatsız olur muydu? Bir süre düşündüyse de sorunun açık bir cevabını bulamadı. “Bilmiyorum!” dedi.

İkisi de susmuştu. İhtiyarın sözlerini ve kendi durumunu düşünen genç adam, dalgın bir halde şunları fısıldadı..

“Gerçi bundan da hoşlanmıyorum!..”

“Neden hoşlanmıyorsun?”

İhtiyarın bu sorusu ile dalgınlıktan kurtulan genç adam, kısa bir suskunluktan sonra cevap verdi.

“İnsanlardan ayrı kalmaktan, ayrı yaşamaktan. İçimde tuhaf bir kopukluk, bir eziklik, bir gariplik hissediyorum!..”

“Neden tuhaf?”

“Ne bileyim!. Sanki sevdiklerimden ayrı kalmışım gibi bir duygu bu. Oysa aynı kaldığım insanlar, sevdiğim insanlar değil!..”

İhtiyar bakışlarını karanlığa çevirdi. Karanlığın en uç, en uzak noktasına bakıyor ve orada çok belirgin bazı şeyleri görüyor gibiydi. Bakışlarını yavaş yavaş genç adama çevirdi ve alimlere özgü bir ciddiyetle konuşmaya başladı.

“İnsanların ve toplumların hem kemiyetleri, hem de keyfiyetleri vardır. Meseleyi kemiyet ve keyfiyet açısından değerlendireceğimiz zaman, insanların tercihlerini iki ayrı kutupta ele alabiliriz. Keyfiyete yani niteliğe önem veren üst kutup ve kemiyete yani niceliğe önem veren alt kutup. İnsanlar bu İki kutup arasında yer almaktadır. Materyalizmin etkisindeki büyük bir çoğunluk, kemiyetin önemsendiği alt kutuba daha yakındır. Çünkü güç ve kuvvete önem veren materyalizme göre, güç ve kuvvet keyfiyette değil, kemiyettedir.”

İhtiyar biraz durdu. Sanki bilim adamlarına konferans veriyordu. Aynı ciddiyetle devam etti.

“Kemiyete önem veren insanlar, toplumsallaşmayı önemseyen, kendilerini toplum içinde daha güçlü, daha güvenli hisseden İnsanlardır. Bunlar genel düzlemde kendilerini topluma, özel düzlemde toplumu kendilerine nisbet ederler. Kendilerini mensup oldukları topluma göre tanımlayan, toplumun gücünü kendilerine nisbet ederek, bu güç ile ayakta durabilen bu insanların bireysel keyfiyet endişeleri pek yoktur.”

İhtiyar sustu. Kendisini dikkatle dinleyen genç adamın gözlerine bakarak “Anlıyorsun değil mi?” dedi.

Genç adam ihtiyarı hem dinliyor ve hem de ihtiyarın söylediklerini kendi zihninde örneklendirmeye çalışıyordu. Bu örneklendirme işinde pek zorlandığı da söylenemezdi. İhtiyar çok kısa olmasına rağmen çok net, çok açık konuşuyordu. Tanımladığı insanlar, gerçekten onun tanımladığı gibi insanlardı. Kendisini toparlayarak ihtiyarın sorusuna cevap verdi.

“Evet. Devam et lütfen!”

Farkında olmayarak ihtiyara karşı biraz nazikleşmişti. İhtiyar bu nazikleşmeyi pek önemsemeden konuşmasına devam etti.

“Keyfiyete önem veren insanlar ise kendilerini topluma ve toplumun keyfiyetine göre tanımlamak istemezler. Çünkü kemiyet fazlaştıkça vasıfsal keyfiyet düşer. Bunun önemli bir nedeni, fizyolojik olarak birbirine benzer olan insanların, psikolojik olarak birbirlerinden çok ayrı, çok farklı olmalarıdır. Hayvanlar alemindeki fizyolojik farklılıklar, insanlar aleminde psikolojik farklılıklar olarak karşımıza çıkar. Psikolojik yönelişleri itibariyle aslanlara, kurtlara, çakallara, tilkilere benzer İnsanlar olduğu gibi, koyunlara, tavuklara, ineklere benzer insanlar da vardır. Farklı keyfiyetlere sahip bu insanlar biraraya geldikleri veya bir grup oluşturdukları zaman, bu grubun keyfiyeti, bireysel keyfiyetlere göre tanımlanmaz. Grup keyfiyetini belirleyen ana unsur, grubu meydana getiren insanların benzer ve ortak keyfiyetleridir. Tabi ki benzer ve ortak keyfiyetler ne kadar az ise grubun keyfiyeti, bireysel keyfiyetten o kadar düşük olur.”

İhtiyarı anlamakta zorlanmaya başlayan genç adam, örnek istercesine “Nasıl?” dedi.

İhtiyar bu soruyu hiç yadırgamadan cevap verdi.

“Mesela bir aslan, bir kurt, bir çakal ve bir eşek hep beraber bir grup oluştursalar, bu grubun keyfiyeti aslanın keyfiyetinden değil, eşeğin keyfiyetinden bile daha düşük olur. Çünkü bireysel olarak bazı keyfiyetlere sahip olan eşek bile, bu grupta o bireysel keyfiyetlerinden önemli bir kısmını yitirir.”

“Biraz daha açar mısın!”

“Bak genç adam!. Şimdi sana bireysel olarak kendi keyfiyetini anlat desem, belki elli sayfalık bir anlatımda bulunursun. Aynı soruya ben de aynı uzunlukta cevap verebilirim. Fakat ikimiz biraraya gelip, kendimizi “Biz” kelimesiyle ifade ettiğimiz zaman. “Bizim keyfiyetimiz nedir?” sorusuna vereceğimiz cevap, elli sayfalık bir cevap olmayacaktır. Belki bir, belki iki sayfalık bir cevaptır bu!. Çünkü bu soruya vereceğimiz cevapta, bireysel keyfiyetlerimizi değil, ortak keyfiyetlerimizi dikkate almak durumundayız.”

Genç adam kafasını salladı.

“Çok güzel” demişti içinden. Gerçekten düşünen ve düşünceleri aydınlık olan bir insandı bu ihtiyar!.

Meseleyi ne kadar açık, ne kadar basit anlatmıştı.

Fakat bütün bunları neden anlattığını ve bu anlattıklarıyla nereye varmak istediğini henüz anlayabilmiş değildi!.

“Bu açıklamaları neden yapıyorsun?”

İhtiyar bu soru karşısında da pek şaşırmadı. Sakince cevap verdi..

“Sana, seni anlatıyorum”.

“Nasıl?”

“Keyfiyete önem veren ve bireysel keyfiyetini üstün gören bir insansın. Ancak materyalist kültürün etkisinde kalarak güç ve kuvvete de önem veriyorsun. Dolayısıyla bireysel kalınca güçten, topluma girince keyfiyetten uzaklaştığını hissediyorsun. Belki de uzun yıllar toplumsallıkla bireyselliğin arasındaki sınır çizgisinde yaşadın. Toplumun içine girmekten korktuğun gibi, yalnız kalmaktan da korktun. Meseleleri düşündükçe ve meselelerde derinleştikçe, toplumsallıkla bireyselliğin arasındaki sınır çizgisinin inceldiğine şahit oldun. Ve artık bu ince çizgiye sığmadığını, bu ince çizgide yaşayamayacağımı düşünüyorsun.”

İhtiyarın son sözlerini nefesini tutarak dinleyen genç adam, ihtiyar susunca derin bir nefes aldı.

Şaşırılmıştı!. Şimdiye kadar el ve akıl yordamıyla tanımaya çalıştığı yüzünü, ihtiyarın sözlerindeki aydınlık ayna ile görüvermişti. Apaçık bir şekilde gördüğü bu yüz karşısında önce irkildiğini, korktuğunu, daha sonra bu korkunun kendine yönelik bir ezikliğe, bir acımaya dönüştüğünü hissetti.

Hoşlanmadı bu duygulardan!.

İtiraz etmek istedi ihtiyara!.

Bütün bunlar senin kuruntuların, senin zanların demek istedi. Fakat böyle bir itirazda bulunursa ihtiyarın susacağı, daha fazla konuşmayacağı endişesine kapıldı. Oysa meraklanmıştı!. İhtiyarın daha da konuşmasını, konuşmaya devam etmesini istiyordu.

“Diyelim ki bazı durumların senin anlattığın gibi. Bunun neresini eleştiriyorsun?”

“Sınır çizgisinde yaşamamı!”

Durdu, düşündü.

“Peki, ne yapmalıydım?”

“Her iki bölgede rahat edebileceğin ve rahatsız olmayacağın ölçüde yayılmalıydın.”

Bir sigara daha yaktı. Dumanı derin derin içine çekerken, ihtiyarın kısa nasihatini düşündü. Topluma kendisi gibi bakan bu ihtiyarın kısacık nasihatinde, çok uzun manalar vardı. Hem bireysellik ve hem de toplumsallık düzleminde bilinçli bir yayılmadan söz ediyordu bu ihtiyar. Genişliğini ve sınırlarını kendisinin belirleyeceği bir yayılmadan bahsediyordu.

“Sence bu mümkün mü?”

“Tabi ki mümkün. Yeter ki bu meseleye “Ya o, ya bu”, “Ya hep, ya hiç” kabulüyle yaklaşma.”

İhtiyarın bu cevap ile ne kastettiğini düşünmüş ve şimdiye kadar hiç bilmediği, yabancı olduğu bir gerçeği anlamaya başlamıştı!.

Kafasını hafifçe salladı.

İsteksiz ve sıkıntılı bir kafa sallayıştı bu!.

İhtiyarın verdiği dosdoğru cevaplan bir yandan takdir ediyor, bir yandan sıkıntıyla karşılıyordu. Çünkü sorduğu soruların cevabını merak etmesine rağmen yine de bu geleneksel ihtiyarın bocalamasını, yönelttiği sorular karşısında çaresizliğe düşmesini istiyordu.

Oysa hiç sendelememiş, hiç bocalamamıştı bu koca ihtiyar!.

Kendisi gibi ateist olsaydı, belki de bu ihtiyara çok daha fazla değer verir, söylediklerini çok daha fazla dikkate alırdı. Ne var ki bir müslümandı bu!. Dünya insanlarında yaygın bir hastalık olan Allah'a inanma ve inanılan Allah'a sığınma, bu ihtiyarda da vardı.

Kusursuz insan olmazdı, olmazdı ama, en temel meseledeki bu kusur, genç adamın hoş göreceği, makul karşılayacağı bir kusur değildi.

Şimdiye kadar tutarlı cevaplar veren ihtiyara, biraz da zayıf yönünden yaklaşmak istedi.,

“Toplumsallığın olumsuz yönleri konusunda hemfikiriz. Ancak cemaate önem veren İslam dini de insanları sürü haline getiriyor. Çağdaş toplumlarda birey nasıl kay-bölüyorsa, İslam cemaatinde de aynı şekilde kaybolmuyor mu?”

“Şimdiye kadar anlattıklarım, meselenin fitri yönünü dikkate alan kısa bir mukaddime, yani kısa bir başlangıçtı. Meseleyi İslami hakikatlere göre ele aldığımızda, bu meselenin hem bireysel, hem de toplumsal boyutta muhteşem bir derinlik, bir genişlik kazandığını görürsün.”

Biraz alaycı bir üslupla cevap verdi..

“Zaten dini gerçekler hep muhteşem olur değil mi?”

“Anlayanlar için öyle!”

İhtiyar verdiği bütün cevaplar ile belirgin bir üstünlük sağlıyordu ama bu üstünlük hal ve tavırlarına hiç yansımıyordu. Nitekim bu son cevabı verdikten sonra da sakin ve tevazulu durumu hiç değişmemişti.

“Anladığımı anlatabilir misin?”

“Anlattığımı anlayabilir misin?”

Genç yine tebessüm etti ve gözlerini kapatarak başını salladı.

“İslam Allah'a kulluk dinidir. Bu kulluğun kalkış noktasında fert, sonraki aşamalarında cemaat vardır. Cemaatin olup olmaması, ferdi kulluk sorumluluğunu etkilemez. İslam dini, ferdi kulluk sorumluluğu ile bireysel kimliği şekillendirdiği gibi, cemaat sorumluluğu ile cemaat kimliğini şekillendirir. Burada önemli olan, ferdi kimlik ile cemaat kimliğinin birbiriyle çelişkili değil, birbiriyle uyumlu olmasıdır. Çünkü İslam'a göre her iki kimliğin temel öğelerini, aynı dini gerçekler, aynı İlahi hakikatler belirlemektedir. Dolayısıyla İslam cemaati kimliği, mizaç olarak bireyselliği tercih eden müslümanların bile severek kabullendikleri bir kimliktir. Çünkü müslümanın ferdi keyfiyetini şekillendiren bireysel vasıflar veya bireysel duygular, bir cemaatin ortak vasıfları, ortak duygulan haline geldiği zaman rahmetli bir bereket kazanmaktadır. İşte cemaat bünyesinde rahmetli bir genişlik kazanan bu duygular, bireyselliği tercih eden müslümanların bile ferdi kimliğine yansımakta, ferdi kimlikteki vasıf ve duyguların derinlik kazanmasına sebep olmaktadır.”

İhtiyar sustu ve gençin gözlerine bakarak sordu.

“Muhteşem, öyle değil mi?”

İhtiyarın anlattıklarını zihninde toparlamaya çalışan genç adam, bu toparlamayı bitirdikten sonra cevap verdi.

“Anlayana!.”

Uzun süredir ciddiyetini koruyan ihtiyarı gülümseten bir cevap olmuştu bu. Gülümseyerek kafasını salladı.

İnsanlardan hoşlanmayan genç adam, bu ihtiyarın konuşmalarından, bu ihtiyarın mütavazi hareketlerinden hoşlanmıştı. Elma. tabağından bir elma alarak yerine oturan ihtiyara bu hoşnutlukla baktı. İhtiyar bir süre elmaya bakmış ve sonra cebinden çıkardığı çakıyla elmadan bir dilim keserek yemeye başlamıştı. Elmayı büyük bir

keyifle yiyordu. Elmadan aldığı lezzet, diline değil, yüzüne vuruyordu sanki. Oldukça tuhaf karşıladığı bu durumu sormadan edemedi..

“Kaç yaşındasın?”

Çiğnemesini bitirip yutkunduktan sonra cevapladı.

“Altmış iki Altmış yıldır elma yemekten bıkmadın mı?”

İhtiyar ağzına götürdüğü ikinci dilimi geri döndürerek gence baktı. Gencin yüzündeki samimi merakı görünce gülümsedi.

“Neden bıkayım?”

Ben bu hayatı yaşarken tekrarlardan nefret ediyorum. Bir şeyi tekrar tekrar yapmak, tekrar tekrar yaşamak, sıkıntı veren bir külfet gibi geliyor bana. Ne bileyim, kendimi karbon kağıdının altındaki ikinci, üçüncü nüsha gibi görmeye başlıyorum. Oysa senin şu elmayı yeyişini görenler, senin şimdije kadar hiç elma yemediğini sanırlar.”

“Ben bu elmayı şimdije kadar hiç yemedim ki!..”

“Anlayamadım!..”

“Ben her seferinde başka başka bir ağızla, başka bir elma yiyorum!..”

İhtiyar bu cevabı verdikten sonra ikinci dilimi ağzına götürmüş ve çiğnemeye başlamıştı. Genç adam kendisini oldukça şaşkırtan ihtiyara aynı şaşkınlıkla sordu.

“Senin tekrar ettiğin bir şey yok mu?”

“Bu olsa olsa nefes olurdu. Fakat hiçbir nefesi de iki kere almadım.”

Genç adam düşüncelere daldı. Bu ihtiyarın dünyaya ve yaşama bakışı çok farklıydı. “Aynı nehire iki kere girilmez” diyen doğu düşüncesine hem nesnel, hem de öznel bir yaklaşımdı bu kendisi bu düşünceye hep nesnel yaklaştığı için, meselenin aynı içerikteki öznel boyutunu pek farkedememişti.

Tekrar olayına bakışı değişmişti sanki!.

Oysa dünyadan ayrılmak istemesinin bir nedeni de bu tekrarlardı. Herhangi bir şeyi tekrar tekrar yapmak, tok karnına yemek yemeye çalışmak gibi bir bıkkınlık, bir bulantı veriyordu ona daha önceleri “Bu hayat hiçbir şeyi iki kere yapacak kadar uzun değil” diyordu kendi kendisine. Fakat ne gariptir ki yapacakları veya yapmak istedikleri şeyler bitmiş, hayatı bitmemişti!. Bu gerçeğe veya bu duygularla karşılaştığı zaman ise “Bu hayatta, hiçbir şey iki kere yaşanmaya değmez!” diyerek tekrarlardan uzaklaşmaya ve hiç yaşamadığı ölüm olayına yaklaşmaya başlamıştı. Ölüm düşüncesi aklına gelince biraz şaşırıldı!. Veda yamacına bu düşünceyle kol kola girmiş bir halde gelmesine rağmen sanki biraz uzaklaşmış, sanki biraz ayrı kalmıştı bu düşünceden. Nitekim kendisini şaşkırtan şey ölüm düşüncesinden az da olsa uzaklaşmış olmasıydı. Ölüme ait duygulan biraz küçülmüş, biraz soğumuştur sanki!.

Hoşlanmadı bu durumdan!.

Ne yapacağını, ne istediğini bilmeyen kararsız insanlara benzediğini hissetti.

Oysa böyle bir insan değildi ol!

Kararını vermiş ve bu kesin kararlar buralara gelmişti!. Kendine gelmek ve ölüm düşüncesini sindire sindire tekrar koklamak istedi.

Ölüm!.

Bir boşluk, bir hiçlikti bu!.

Herşeyin bitmesi, yoklukla kucaklaşmasıydı bu!.

Seviyordu, hoşlanıyordu bu yokluk düşüncesinden.

Kendisine hiçbir korku, hiçbir endişe vermiyordu bu yokluk düşüncesi. Çünkü yoklukta hiçbir şey yoktu.

Üzüntüler, sıkıntılar, sorunlar, problemler, kaygılar, beklentiler, hiç ama hiçbir şey yoktu.

Bütün sıkıntıları, bütün kaygılan, bütün sorunları, bu sıkıntıları taşıyan bedeniyle birlikte yok olacak, yokluğa karışacaktı!.

Bu düşüncelerle tekrar kendine geldiğini hissetti.

İhtiyarla yaptığı konuşmalarla bu düşüncelerden uzaklaşmış olması, kendisine biraz kızmasına neden oldu.

İhtiyara bu fırsatı vermemeliydi. Yarın Veda tepesine gidecekti. İhtiyarın yarımından haksız bir suçlu gibi değil, ne yaptığını bilen bir kişi olarak ayrılmalıydı.

Gerçi bu ihtiyar Veda tepesinden atlamak istemesiyle pek ilgilenmemişti. Bazı şeyler söylemiş ve ister atla, ister atlama gibi kayıtsız bir tavıra girmişti. Bir türlü anlayamadığı bu kayıtsız tavrın sebebini öğrenmek istedi.

“Veda tepesinden atlayacağımı söylediğim zaman niye hiçbir tepki göstermedin?”

“Tepki gösterseydim giderdin.”

Durdu. Düşündü. İhtiyarın bu açık cevabı, doğru bir cevaptı. Şayet tepki gösterseydi, merakla üzerine gelseydi, herhalde burada olmazdı.

“Demek gitmemi istemedin!..”

“Evet”

“Neden?”

“Gittiğin yer cehennemdi!..”

İhtiyara acıklı ve alaycı bir gülümsemeye baktı. Bu ihtiyara hem acıdığını hissediyor, hem de onun bu boş sözleriyle alay etmek istiyordu..

Boşuna endişelenmişsin!. Ben cehenneme inanmıyorum.

“Zaten o ateşe, öncelikle ona inanmayanlar girecek. Cehenneme inanmaman veya cehennemi yok kabul etmen, cehennemi ortadan kaldırmaz!”

Cehennemden bahseden ihtiyarın sesi ve bakışları değişmişti sanki!. Cehennemle karşı karşıya gelmiş gibi açık bir korkuya ve endişeye kapılmıştı. Bir insanın, kendisini boş bir şeye bu kadar inandırması gerçekten şaşırtıcıydı!.

İhtiyara duyduğu acıma hissi daha da koyulaştı!. Bedenini ayakta tutabilmek için bu inanç bastonuna var gücüyle tutunuyordu. Bu inanç bastonu elinden ahnıverse, boş bir çuval gibi yere yıkılıverecekti!.

Önce hiç konuşmayayım bu zavallı ihtiyarın bastonuna hiç dokunmayayım diye bir düşünce geçti içinden!.

Aklına gelen karşı düşünce ise, bu ihtiyarın İnanç bastonunu kırmak ve ne yapacağını seyretmekti. Bu iki düşünce arasında biraz bocaladı. Bir karar verebilmek için ihtiyarın gözlerine bakınca, ikinci düşüncesi ağır basmaya başladı. Çünkü bu İhtiyar, sakin ve kendinden emin gözlerle kendisine bakıyordu. Bu ihtiyara az da olsa haddini bildirmesi, kendinden emin olan bu tavrını biraz değiştirmesi gerekiyordu. İhtiyar kendisine “Cehenneme inanmaman veya yok kabul etmen, cehennemi ortadan kaldırmaz!” demişti. Kendisine aynı mantıkla cevap vermeliydi.

Cennete inanman veya cenneti var kabul etmen de, cenneti varetmez!.

İhtiyar öylece kendisine baktı. Belli etmiyordu ama iç dünyasında sarsılmış ve sendelemiş olmalıydı. Kafasını hafifçe sallayarak genç adama cevap verdi.

“Kurduğun mantık doğru. Varolan bir şey inkarla yok olmayacağı gibi, yok olan bir şeyde inançla varolmaz. Ancak cennet, inanarak vettiğimiz değil, inanarak gireceğimiz bir yerdir.”

“Cennete inandığın için cennet var diyorsun!”

“Yanıyorsun. Ben cennete İnandığım için cennet var demiyorum. Allah'a inandığım ve Allah bildirdiği için cennet var diyorum.”

Mesele cennetten Allah'a gelmişti. Genç adama göre değişen bir şey yoktu. Dilinin ucuna gelen ifadeyi önce söylemek istemedi. Fakat başkaca hiçbir cevap bulamadığı için bu ifadeyi söylemek zorundaydı.,

“O da inandığımız için var!”

İhtiyar adam hiçbir şey söylemeden genç adamın gözlerine baktı. Bu suskunluğu acizlik olarak yorumlayan genç adam ihtiyara acıdığını hissetti.

“İstersen bu konularda konuşmayalım!. Belli ki üzüleceksin?”

İhtiyar adam bu söz karşısında şaşırıp ve şaşkınlığını gizlemeden sordu.,

“Neden?”

“Çünkü bazı doğrular, insanların, özellikle müslümanların kabul etmek istemeyecekleri doğrulardır!.”

İhtiyar adam bu sözler karşısında biraz kızmış, biraz sıkılmış gibiydi.,

“Bak genç adam!. Şu an içinde bulunduğum duruma doğrulardan kaçarak değil, kimden gelirse gelsin doğrulan tasdik ederek, doğrulara sahip çıkarak geldim. Konuşmak istiyorsan, konuşalım.”

“Bu konuşmaların sonu ateistlikse ne yapacaksın? İnançsız kalırsan neye dayanacak, nasıl yaşayacaksın?”

“Meselenin o yönünü hiç merak etme!. Gerekirse Veda tepesine birlikte çıkarız!”

İhtiyarın bu kesin tavrı hem hoşuna gitmiş, hem de kendisini şaşırtmıştı. Doğrulara bu kadar açık, doğrulara bu kadar istekli olabileceğini hiç düşünmemişti.

Acaba samimi miydi?

Samimi olmalıydı!. Çünkü ihtiyarın gözleri de aynı samimi tavrın, aynı samimi manasını yansıtıyordu. Genç adam tereddütle başladığı bu konuşmaya, ihtiyarın bu tavrına binaen yeni bir heyecanla, yeni bir istekle devam etti..

“Benim kanaatime göre Allah'a inanan insanlar, hayatın acı gerçeği karşısında çaresizliğe düşen insanlardır. Büyük bir güce sığınma ihtiyacı duyan bu insanlar, bu gücü tanrı olarak isimlendirmişler ve bu tanrıya inanmışlardır. Bu tanrıya tapınmaları, asıl itibarıyla bu tanrıya sığınmalarıdır. Dünya ve yaşam karşısındaki acizliklerini bu sığınma ile giderirler. Çünkü üstün güçler nisbet ettikleri bu tanrıya ibadet ettikleri zaman, bu tanrının kendilerini koruyacağı, kendilerine yardım edeceği inancına sahiptirler.”

Genç adam bilinçli olarak durdu. İhtiyarın gözbebeklerine, gözlerinin ta içlerine bakarak, konuşmasının başından beri gerdiği yayı ve yayın ucundaki en keskin cümleyi ihtiyarın kalbine doğru salıverdi.

“İşte insanların icad ettikleri bu tanrının adı, bu tanrının adı Allah'dır!.”

Sustu genç adam!.

İhtiyarın can çekişmesini seyretmek istiyordu.

Fakat ihtiyar yine sakindi!.

Bu anlattıklarını çok ciddi bir şekilde dinlemesine ve anladığını ifade eden gözlerle kendisine bakmasına rağmen, bir depreniş, bir rahatsızlık belirtisi göstermemiş ve sakinliği bozulmamıştı. Genç adama bir süre baktıktan sonra sordu.

“Bitti mi?”

“Şimdilik..”

İhtiyar adam susmuş, bakışlarını teşbihine çevirmişti. Parmaklarıyla teşbihini çekerken, bir şey söyleyip soylemediği pek belli olmuyordu. Teşbih çeken parmağı durdu. Bakışlarını genç adama çevirdi ve ağır ağır konuşmaya başladı.

“Söylediklerini dinledim. Sözlerine senin boyutundan bakarak, seni ve söylediklerini daha iyi anladım. Dışarıdan gözlemediğin din olayını, ateizme göre yorumluyorsun. Bu yorumunu kendi açımdan doğru kabul ediyorsun. Doğru kabul etmenin nedeni, bu yorumunun mantıki olması!”

“Mantıki olan şey doğru değil midir?”

“Mantık, doğruluk ölçüsü değildir. Herhangi bir şeyin onlarca mantıki açıklaması bulunmasına rağmen, bir tane gerçeği, bir tane doğrusu vardır. Makul nedenlere dayanan mantıki açıklamalar ise makul nedenler adedindedir. Mesela ben, senin bu zaman diliminde burada neden bulunduğuna ilişkin, onlarca mantıki teori üretebilirim. Senin dışındaki birçok insan da bu mantıki teorilere inanabilir. Ancak sen gerçeği bildiğin için, benim teorilerimi mantıki bulmana rağmen doğru bulmazsın. Çünkü bu teorilerin mantıki olması, doğru olması anlamına gelmez. Daha önce de söylediğim gibi mantık, doğruluk ölçüsü değildir.”

“Peki sence doğruluk ölçüsü nedir?”

“İlim”

“Yani bilgi diyorsun”.

“Bilgi sadece bir doküman, bir hammadedir. Bu hammaddenin doğru bir yöntemle ve temiz bir akılla işlenmesinden ilim hasil olur.”

Genç adamın kafası karışmıştı!.

Şimdiye kadar ateizmle ilgili görüşlerini besleyip geliştirmiş ve bu görüşlerinden hiçbir şüphe, hiçbir kuşku duymamıştı. Bu ihtiyar ise bütün anlattıklarının ilmi değil mantıki olduğunu belirterek, kendisini fantastik bir hikaye yazarına benzetmişti!.

“Peki sen, sen nasıl açıklıyorsun bu durumu?”

İnsanların yaşam karşısında aciz düştüklerini, bu acizlikten korkarak yüce bir güce sığınmak istediklerini söyledin. İslami açıdan da doğru olan bu fitri gerçeği ben de kabul ediyorum. Bu ortak noktamızdaki farklılığımız, bu yüce gücün olup-olmaması noktasında. Senin varsayımına göre insanlar olmayan bir şeye yönelip, olmayan bir şeyi sevip, olmayan bir şeyden korkuyorlar. İslam'a göre ise her insanın fitratında Allah gerçeği var. Çünkü Allah (c.c.) biz insanları dünya yaşantısına göndermezden evvel huzurunda toplamış ve “Ben sizin Rabbiniz değil miyim?” buyurarak, hepimize bu gerçeği tastik ettirmiştir. İşte insanların Allah'a yönelmeleri ve Allah'a sığınmak istemeleri, fitratımızda bulunan bu gerçeğin günyüzüne çıkmasıdır. Kaldı ki en koyu ateistler dahi tehlike anlarında farkında olmadan “Allah” diyerek ve Ailah'a yönelerek, fitratlarında böyle bir gerçeğin olduğunu hissederler.

“Benim fitratımda böyle bir gerçek yok!”

“Yanılıyorsun. Senin fitratında da bu gerçek var. Belki sen farkında değilsin!. Kendini biraz tahlil etmen, kendini biraz dinlemen gerekir.”

“Anlayamadım!”

“Allah'a iman eden müminler, iman ederken bir şeye iman ettiklerini bildikleri, hissettikleri gibi. Allah'ı inkar edenler de bir şeyi inkar ettiklerini bilmekte, bunu hissetmektedirler. İnkâr edenler bile, muhatabı gerçekten yok olan bir hiçi inkar etmediklerini hissederler. Bunu hissettikleri içindir ki inkar etmelerini önemserler.”

İhtiyar biraz sustuktan sonra devam etti.

“Mesela bir ateistin Allah'ı inkar etmesi, bu ateistin gerçekte hiç olmayan uçan develeri inkar etmesi gibi boş ve önemsiz değildir. Nitekim sen de kendini dinlediğin zaman, bu iki inkar arasındaki farkı görebilir, Allah'ı inkar ederken, bir şeyi inkar ettiğini hissederdin.”

İhtiyar adam biran sustuktan sonra gencin gözlerine bakarak ilave etti.

“İşte hissettiğin bu şey, fitratındaki Allah gerçeğidir. Son cümle her nedense genç adamın irkilmesine sebep olmuştu!. Genç adamın hiç hoşlanmadığı, hiç kabul etmek istemeyeceği sözlerdi bunlar!. Hemen itiraz etmek istedi.”

Fakat durdu.

Düşündü biraz ihtiyarın söylediklerini. Kendi kendine “Uçan develer yoktur” dedi. Gerçekten boş ve önemsiz bir inkardı bu!. Oysa, oysa “Allah yoktur” derken, başka, daha başka şeyler hissediordu.

Camı sıkıldı!.

Acaba bu ihtiyar daha önceleri ateist miydi?

Önceleri, daha önceleri ateist değilse, ateistlerin psikolojik durumlarını nasıl biliyordu? Kuşkulu gözlerle ihtiyara baktı. İhtiyar adam sakın bir şekilde teşbihini çekiyordu. Son konuştuklarına bir cevap, bir yanıt beklemeyen gibiydi. Ama susmamalı, cevap beklemeyen ihtiyara mutlaka bir cevap vermeliydi.

“Bu anlattıklarında bir gerçek varsa, bu gerçek sadece psikolojik bir hastalıktır. İnsanların olmayan bir şeyi sevmeleri, olmayan bir şeyden korkmaları, sadece bir halisinasyondur.”

İhtiyarın yüzünde acıyla karışık bir gülümseme belirdi. Belki susacak, belki daha fazla sürdürmeyecekti bu konuşmayı. Ama konuşmayı tercih etti..

“Dünya insanların binlerce yıldır ortak bir halisinyasyon içinde olduklarını mı iddia ediyorsun? Günümüze mütevatir bir hadise olarak gelen Kızıldeniz'in yarılması, onbinlerce insanın gördüğü bir halisinyasyon muydu? Firavun ve orduları bu halisinyasyonda mı boğuldu?”

“Bunlar bence tarihi hikayeler!”

“Önemli olan gerçek olup olmaması!. İkinci dünya savaşı kadar gerçek olan Kızıldeniz'in yarılması, onbinlerce insanın gördüğü, onbinlerce insanın şahit olduğu ve nesilden nesile aktardığı mütevatir bir hadisedir. Ama sen meseleye küfri bir önkabulle yaklaşıyor, sonra da bu önkabu-iünü mantiki temellere oturtmaya çalışıyorsun.” Bu ifadelere canı sıkılmıştı. Kendisini meseleye önkabulle yaklaşmakla suçluyordu. Sanki kendilerinin önkabulü yokmuş gibi!.

“Sizlerin sahip olduğu Allah inancı da önkabullerden kaynaklanıyor. Meseleye iman önkabulüyle yaklaşıyorsunuz. Kaldı ki ben yaşadığımız toplumdaki müslümanların gerçekten Allah'a inandıkları kanaatinde de değilim. İnanmadıkları halde inandık diyorlar. Daha sonra Ailah'a inan dıklarına, kendileri de inanıyorlar. Oysa Allah'ı inkar etmedikleri ne kadar gerçek ise, Allah'a gerçekten inanmadıkları da o kadar gerçek.”

İhtiyarın bakışlarında bir hayret, bir merak uyanmıştı. Aynı merakla sordu.

“Neden?”

“Nedeni var mı? Her şeye kadir bir tanrıya, bir Allah'a iman eden cehennemle tehdit edilip, cennetle müjdelenen insanlar, böyle mi olur?”

İhtiyar adam gözlerindeki gülümsemeye gence baktı. Bu bakışlarda çok şey vardı. Gence olan bakışı değişmiş. çok değişmişti. Başını takdir manasında sallıyarak şöyle dedi.,

“Çok güzel, çok doğru konuştun. Allah'a inanan, cennete ve cehenneme iman eden müslümanların oturuları, kalkışları, yürüyüşleri, bakışları, umudları, korkuları, konuşmaları, yaşamaları elbetteki farklı, çok daha farklı olmalıydı.”

İhtiyar adam bir an sustuktan sonra merakla sordu.

“Peki sen, sen inansaydım ne yapardın? Onlardan farklı olur muydun?”

Gencin ağzından “Elbette” kelimesi çıktı. Fakat hemen sustu. Bu muhal sorunun cevabını daha fazla açmak istemedi. Meseleyi ihtiyar adamın şahsına getirmek, onun bu konudaki durumunu öğrenmek istedi. Çünkü bu ihtiyar diğer müslümanlardan farklı, gerçekten çok farklı bir insandı..

“Sen inanıyorsun değil mi?”

“İnançtan da öte!.”

“İnançtan öte olan nedir?”

“Bilmek.”

“Anlayamadım!”

“İnsanlardan bazıları tahkik etmeden iman ederler, bazıları tahkik ederek, araştırarak..”

“Peki sen?”

“Ben bilerek inananlardanım?”

“Allah vardır” derken, bilimsel verilerin mi var?”

“Elbette.”

“Nerede gördün?”

İhtiyarın bakışları bir anda keskinleşmişti. Asabileşen bir ses tonuyla cevap verdi.

“Biraz ciddi ol genç adam. Bir eşyadan, bir belediye otobüsünden değil, alemlerin Rabbi olan Allah (c.c.)'dan bahsediyoruz.”

Genç kendisini toparlamaya çalıştı. Her ne kadar farklı düşüncelerde olsalar da, ihtiyara karşı kabalık yapmak istemiyordu.

“Özür dilerim. Meseleye bilimsel açıdan yaklaşıncı o soruyu soruverdim.”

Kısa bir süre susan genç, sözlerine şu soruyla devam etti.,

“Allah'ı hiç görmediğine göre, varlığına ilişkin bilimsel verilerin ne?. Yoksa”

Genç adam “Yoksa” dedikten sonra biran kararsızlığa düşerek susmuştu. Devam etmeli miydi? Bu sorusunun cevabını ihtiyarın gözlerinde aradı. Ve kısa bir tereddütten sonra devam etti.,

“Yoksa mucize mi gördün?”

İhtiyarın yine kızmasını bekliyordu. Ama beklediği olmadı. Bu soru karşısında kızmadan ve şaşırmadan kendisine bakan ihtiyarın dudaklarından şu sözler döküldü.

“Binlerce.”

Haydaaa!. Bu ihtiyar ne dediğinin farkında mıydı? Binlerce mucize gördüğünü söylüyordu. Belki de hayaller aleminde yaşayan bir deliydi bu!.

İhtiyara tekrar dikkatlice baktı!.

İhtiyarın bakışları, deli bakışlarına da pek benzemiyordu. Bilge insanlara özgü. sakin ve kendinden emin bakışlardı bunlar. Daha önceleri duyduğu fakat hiç inanmadığı dini hikayeleri tekrar hatırladı. Acaba karşısındaki bu ihtiyar da, söz konusu dini hikayelerin bir kahramanı mıydı?

Ne olursa olsun bu durumu açmalı, bu duruma açıklık getirmeliydi.,

“Mucizeleri uyanırken mi gördün?”

İhtiyar sakince başını sallıyarak “Evet” dedi.

“Mucizeleri yalnız sen mi görebiliyorsun?”

İhtiyar bir an sustuktan sonra cevap verdi.

“Düşünen ve akleden her insan görebilir!”

Mucize gibi bir konuyu gayet sakin dile getiren bu ihtiyar, genç adamı meraklandırmaya başlamıştı. Duyduğu merak, sorusuna da yansıdı.

“Ben de görebilir miyim?”

İhtiyarın hemen cevaplandırmadığı bir soru oldu bu. Genç adama bir süre baktıktan sonra.

“Bütün önyargılarını bir kenara bırakabilirsen, evet!” dedi.

“Mucizeyle önyargının ne ilgisi var?”

“Mucizeleri görmelerine rağmen inkar edenler, meseleye küfri bir önyargıyla yaklaşan kimselerdir.”

“Mucizeyi görmeden mü'min olmamı istiyorsun!”

“Hayır!. Böyle bir isteğim yok. Senin şu an iman etmeni istemiyorum. İman etmeni istemediğim gibi inkar etmeni de istemiyorum. “Acaba doğru mu?” sorusuyla iman ve küfür arasında durmanı, meseleyi tahkik ettikten sonra bir tercihte bulunmanı istiyorum.”

Genç adam, kendisinden ne istendiğini anlamıştı. İman ve inkar konusunda tarafsız olması isteniyordu. Gerçi bilimsel metod açısından da doğru bir istekti bu. Herhangi bir meseleye önyargılı yaklaşım, o meselenin gerçeğini gölgeleyen bir yaklaşımdı. Yıllarca inkar eden birisi olarak bunu becerip-beceremeyeceğini düşündü.

Fakat bunu niye bu kadar ciddiye alıyordu ki!

İhtiyara “Tamam” dese, iş bitecekti. Ama doğru olmazdı bu!. İhtiyara karşı değil, kendisine karşı dürüst davranmamış olurdu. Kaldı ki bu İhtiyar adam. kendisinden emin bir tavırla mucizeden bahsediyordu.

Acaba doğru muydu?

İç dünyasındaki bu soru gülümsemesine neden oldu. İhtiyar adam bu soru ile, “Acaba doğru mu?” sorusu ile iman ve İnkâr arasında durmasını istemişti. Yapacağı tek iş, bu soruyu hiç cevaplandırmadan ihtiyarı dinlemektir. Bu psikolojik durumunu kaybetmeden hemen cevap verdi.

“Tamam, seni dinliyorum.”

“Mucizenin ne olduğunu biliyor musun?”

“Olağanüstü şeyler değil mi?”

“Böyle denilebilir. Ancak yine de mucizeyi İkiye ayırmamız lazım. Avama göre mucize olan şeyler, sahiplerine göre mucize olan şeyler. Meseia bir taşın varlığı ilim sahiplerine göre bir mucize iken, avama göre bu taşın varlığı değil, bu taşın konuşması bir mucizedir.”

“Bir taşın varlığı nasıl mucize olabilir?”

İhtiyar adam gence baktıktan sonra parmağıyla masayı göstererek şöyle dedi.

“Şimdi bu masanın üzerinde yumruk .büyüklüğünde bir taş meydana gelse, bu olay mucize değil midir?”

Genç adam biraz düşündükten sonra cevap verdi.

“Tabi ki mucizedir.”

“Mucize demen için taşın konuşması gerekir mi?”

“Gerekmez!.”

“İşte ilim sahiplerine göre mucize bu!. Yani taşın konuşması değil, varlığı!.”

İhtiyar sustu. Gence büyük bir dikkatle bakarak sordu..

“Böyle bir mucizeyi görsen, iman eder misin?”

Genç adamı şaşırtan bir soru olmuştu bu!. Masanın üzerine tekrar baktı. Sadece bir tabak ve tabağın içinde bir elma vardı. Elma tabağını alıp. kanapenin kenarına koydu. Masanın üstü boş, bomboş olmuştu.

Önce boş masaya, sonra ihtiyara bakarak cevap verdi.

“Evet”

“Masanın üzerinde taşın varolmasını, taştan mı bilirsin, taşın dışındaki bir yaratıcıdan mı?”

“Tabi ki taştan bilmem”.

“Neden? Taş kendiliğinden varolamaz mı?”

Genç sıkılmaya başlamıştı. İhtiyar nereye varmak istiyordu ki!.

Sabrını zorlayarak cevap vermeye çalıştı.

“Hiçbir şey kendiliğinden varolmaz. Olmayan, yok olan birşeyin kendisi yoktur ki, kendiliğinden varolsun.”

İhtiyarın takdir ettiği bir cevap olmuştu bu. Genç adam “Kendisi yoktur ki, kendiliğinden varolsun” demişti.

Gerçekten güzel, çok güzel bir cevap vermişti. Gencin cevabına yönelik takdirini gizlemeden konuştu.

“Sorduğum soruya çok açık, çok net bir cevap verdin. Gerçekten güzel!”

Genç adam bu takdir ifadelerine pek aldırmış etmedi. İhtiyar meseleyi asıl mecrasından uzaklaştırıyor olmalıydı. Buna izin vermemek için masanın üstünü göstererek “Masanın üstü hala boş!” dedi.

“Acele etme.”

“Taşı görececek miyim?”

“Tabi”

“Tutup, elleyeceğim!”

“Elbette!. Fakat önce varlık ve yokluk üzerinde konuşalım!. Sence akli ve mantıki olan varlık mıdır, yoksa yokluk mu?”

“Anlayamadım!..”

“Herhangi bir şeyin varlığını mı hayretle karşılamamız gerekir, yokluğunu mu?”

Genç adam ihtiyarın yüzüne bakarak kısa bir süre düşündü. Aslına bakılırsa bu gibi konulara pek girmek istemiyordu. Kimbilir hangi dolaylı varsayımları, hangi dolaylı yorumlarla açıklamaya çalışacaktı. Oysa önemli olan ve önem verdiği şey, bilimsellikti.. Konuşmaların bilimsel olmasıydı. İhtiyarın bu konudaki düşünceleri bilimsel değilse, böyle bir konuşmaya ve tartışmaya girmeye hiç gerek yoktu.

“Bilimsel mi konuşacağız? Yani bu konudaki düşüncelerin bilimsel mi?”

“Bilimin fevkinde!..”

“Nasıl yani?”

“Bilimsellikten kastettiğin şey, çağdaşbilimse, kör ve kötürüm olan çağdaş bilimin fevkinde olduğunu söyledim.”

“Neden kor ve kötürüm diyorsun?”

“Körlüğü, kendisini herşeyi görmeye muktedir telakki ettiğinden, kötürümlüğü ise kendisini sabit bir isbat merkezi kabul etmesinden kaynaklanıyor.”

İhtiyar adamın gayet tabi, gayet sakin bir ifadeyle söylediği bu sözler, gencin biraz daha şaşırmasına neden olmuştu.

Çok basit cümlelerle, çok büyük iddialarda bulunuyordu bu ihtiyar. İki cümlelik bir açıklama ile çağdaş bilimin kör ve kötürüm olduğunu iddia ediyordu. Düşündükçe biraz doğru bulduğu bu iddiayı hiç tartışmadan tekrar mevzuya dönmek istedi. İhtiyarın kendisine yönelttiği soruyu, kendisi ihtiyara sordu.

“Sence akli olan varlık mıdır, yokluk mu?”

“Aslında bu sorunun cevabını kendin de biliyorsun. Yaratıcı bir etkenin bulunmadığı her düzlemde akli olan gerçek, varlık değil yokluktur. Dış çevreden etkilenmeyen bir akıl, herhangi bir şeyin yokluğunu değil, varlığını hayretle karşılar. Mesela ikinci bir güneşin neden olmadığını hiç sorgulamayız. Çünkü yaşadığımız güneş sisteminde ikinci bir güneş yoktur. Varlık nedeni olmayan bir yokluk ise gayet aklidir. Hayretle karşılamamız ve sorgulamamız gereken şey, ikinci güneşin yokluğu veya yokluk nedeni değil, birinci güneşin varlığı ve varlık nedenidir.”

İhtiyar biraz sustu. “Söylediklerimi anlıyor musun veya anlayabiliyor muyuz?” dercesine gencin gözlerine baktı. Genç adam ihtiyarın nereye varmak istediğini bilmemesine rağmen, ihtiyarın ne dediğini, ne demek istediğini gayet rahat anlamıştı.

Doğru söylüyordu ihtiyar adam.

Yaratıcı bir etkenin bulunmadığı bir düzlemde akli olan gerçek varlık değil yokluk idi. Anladığını belirtmek istercesine kafasını sallıyarak “Evet” dedi.

“Aslında sen de meseleye aynı gerçeklikle yaklaşıyorsun. Masanın üzerinde taş olmayışını, taşın yokluğunu gayet doğal karşılıyorsun. “Masanın üzerinde neden taş yok?” demiyorsun. Taşın yokluğunu doğal karşılamana rağmen masanın üzerinde bir taşın var olduğunu görünce, bu taşın varlığı karşısında hayrete düşeceksin!. “Bu bir mucizedir” diyecek, bu mucizeyi bir yaratıcıdan bileceksin öyle değil mi?”

Genç adam gayriihtiyari masanın üzerine bakarak ve masanın boş olduğunu bir kez daha göreyerek cevap verdi., “Evet”.

İhtiyar sustu. Kendisi mi dinlenmek istiyordu, yoksa genç adamın mı dinlenmesini istiyordu pek belli değildi. Bir süre ikisi de sustular. İhtiyar gencin gözlerine, gözlerinin ta içine bakarak tekrar konuşmaya başladı.

“İyi dinle genç adam!. Sana açık yüreklilikle belirtmem gerekirse, hem Allah'ın ve hem de bu kainatın varlığım müthiş bir akli hayretle karşılıyorum. Çünkü meseleyi tüm berraklığı, tüm açıklığı ile düşünerek, bu düşünce hızıyla ezele doğru gittiğim zamanlar, en akli gerçek olan yokluğa varıyor ve “Hiçbir şey, ama hiçbir şey olmamalıydı!” diyorum. İkinci bir güneş nasıl ki yoksa, birinci güneş de olmamalıydı, dünya da olmamalıydı, kainat da olmamalıydı!. Tavuk mu yumurtadan, yumurta mı tavuktan çıktı sorusunu hiç düşünmemeliydik. Çünkü ne tavuk olmalıydı, ne de yumurta. Hiç, ama hiçbir şey olmamalıydı!..”

İhtiyar kısa bir süre sustuktan sonra devam etti.

“Bu yokluk düşüncesi, gerçeğe varmaya çalışan aklımın uzanabildiği, aklımın ulaşabildiği en kamil zirve oluyor.” Ne yaratıcının, ne de yaratılmış hiçbir şeyin bulunmadığı bu zirveye ulaştığım zamanlar, aklımın durulduğunu, aklımın sakinleştiğini hissediyorum.”

Genç adam, ihtiyarı büyük bir hayret ve dikkatle dinliyordu. İhtiyar adam bir yandan konuşuyor, bir yandan konuştuklarını yaşıyor gibiydi!. Yokluktan ve yokluk düşüncesinden bahsederken, bu haliyle genç adamı da peşinden sürüklemişti, Genç adam da yoklukla burun buruna gelmişti sanki!. Doğru, çok doğru söylüyordu bu ihtiyar!. Gerçekten hiçbir şeyin, ama hiçbir şeyin olmaması, en akli, en mantıki gerçek idi. Fakat ihtiyarın bu yaklaşımı ne kadar akli olursa olsun yaşanan realite bu değildi.

“Dur, dur bir dakika. Senin yok dediğin şeyler var. Sen varolan şeyleri yok kabul ediyorsun!..”

“Önce varlığı göreyerek, varlığı hiç düşünmeden var kabul ederek, varoluşun sırrını varlık ile örtmemen gerekir.”

İrkildiğini hissetti!. Bu sözü kendi kendine tekrar ederek, tekrar tekrar düşünüyordu!. Oldukça derin, oldukça anlamlı bir sözdü bul. Gözlerindeki hayreti hiç gizlemeden ihtiyara baktı. Sakindi ihtiyar ve devam etti sözlerine..

“Bu dünyaya hiç gelmemiş, bu kainatı hiç görmemiş olsaydın, şu an ki aklınla bu soruya ne cevap verirdin? Bir güneşin olması doğaldır, doğaldır ama ikinci güneş olamaz mı derdin? “Böyle bir kainat olabilir mi?” sorusuna, hangi akli cevabı verirdin?”

Bu dünyaya hiç gelmemiş, bu kainatı hiç görmemiş olsaydı, elbetteki bu soruya vereceği cevap “Yoktur” olacaktı. Ahiret hayatını nasıl inkar ediyorsa, bu dünya hayatını da öylece inkar edecekti. Dünya hayatını görmesine rağmen bu hayatın bir uzantısı olduğu söylenen ahiret hayatını inkar ettiğine göre, hiçbir şey görmediği bir yokluk aleminde, elbetteki herşeyi, en ufak bir şeyin varlığını dahi inkar edecekti. Bu düşüncelerini ihtiyara açmak İstemedi. Sadece onu anladığını ifade eden gözlerle ihtiyara bakmakla yetindi.

İhtiyar belli bir suskunluktan sonra aynı duygularla konuşmasına devam etti..

“Bu yokluk düşüncesi, gerçeğe varmaya çalışan aklımın ulaşabildiği en kamil zirve oluyor demiştim. İşte gayet akli ve mantıklı bir durum olan bu yokluğu yaşarken, bu yokluğun en koyu gölgesinde bulunurken, küçük bir fısıltı duyuyorum. “Bir Yaratıcı var ve bu yaratıcı büyük bir kainatı varedecek!” Ürperiyorum ve en ufak bir kuşku duymadan reddediyorum bu fısıltıyı!, “Olamaz, kesinlikle olamaz” diyorum!. Aslında reddettiğim şey, büyük bir kainatın varediyeceği değil, bu kainatı varedecek olan Yaratıcı'nın varlığı!. Çünkü aklımın alacağı, aklımın kabul edeceği bir şey değil bu!. Bunun için olmaz, bunun için olamaz diyorum!.”

İhtiyar kısa bir suskunluktan sonra devam etti.

“Sonra, sonra gözlerimi aralıyor ve bir kum tanesi görüyorum. Maddesiyle, mekanıyla “Ben varım!” diye haykıran bir kum tanesi!. Bütün kainatın yaratılışına şahit olmuşum gibi irkiliyorum. Sanki bir kum tanesi değil, muazzam bir mucize görmüşüm gibi hayretlere düşüyorum!. Gözümle gördüğüm, elimle tuttuğum bu kum tanesinin varlığından nasıl ki hiçbir kuşku duymuyorsam, bu kum tanesini yaratan Yaratıcının varlığından da hiçbir kuşku duymuyorum. Çünkü yumruk büyüklüğündeki bir taşın kendiliğinden varolamayacağını sen nasıl biliyorsan, ben de bu kum tanesinin kendiliğinden varolamayacağını aynı şekilde biliyorum.”

İhtiyar susmuş, bakışlarını karanlığa çevirmişti. Genç adam ise ihtiyarın söylediklerini anlamaya çalıştıkça şaşırılmış, anladıkça hayrete düşmüş gibiydi. Varlık meselesine hiç bu boyuttan bakmamıştı. Çok basit fakat çok yüksek, çok akli bir boyuttu bu. İhtiyara itiraz etmesi gereksizdi. Zaten kendisinin onayını ala ala meseleyi bu noktaya ge: tirmişti. Bir taşın kendiliğinden varolmayacağını kendisi söylemişti. Bir taş nasıl ki kendiliğinden varolamazsa, elbetteki bir kum tanesi de kendiliğinden varolamazdı. Doğruydu ihtiyarın söylediği!. Bu tastığı yaptığı an irkildiğini hissetti!. Ne yaptığının, neyi tastik ettiğinin farkında mıydı!. Böyle bir tastikle, yaratıcının varlığını tastik ediyordu!. İman ve inkar arasında durmaya çalışırken, farkında olmadan imani düzleme kayıyordu!. Her nedense bundan çok, pek çok rahatsız olmuştu!. Bu yaşına kadar “Ben, ben” derken kastettiği kimliğini, kastettiği kişiliğini, kastettiği varlığını yitiriyordu sanki!. İnkâr düzleminde şekillenen kimlik ve kişiliğini kurtarabilmek için. tekrar inkar düzlemine dönmek ve inkar düzlemindeki görüşlere tutunmak istedi.

“Kainatın varolmasıyla ilgili, çağdaş bilimin büyük patlama teorisi var!.”

İhtiyar adam, gence acıyarak baktı. Gencin neye tutunmak istediğini görmüştü. Fakat hiç şaşmamış, hiç şaşırmamış gibiydi. Konuşmaya başladı.,

“Meseleye küfri bir önyargıyla yaklaşan çağdaş bilim, senin de belirttiğin gibi büyük patlama teorisini ileri sürüyor. Sence şuursuz bir patlamadan, canlı ve şuurlu bir nizam meydana gelebilir mi?”

“Bu kainatın canlı ve şuurlu olduğunu mu söylüyorsun?”

“Elbette. Mesela benim canlı olmadığımı nasıl anlarsın?”

“Hareketinden.”

“Peki, şu gökyüzüne bir bak. Hareket var mı?”

Gözlerini gökyüzüne çevirdi. Yıldızlar kıpır kıpırdı.

İçinde yaşadığı dünya da dahil, hareketsiz bir şey yok gibiydi. Fazlaca düşünmeden cevap verdi..

“Var.”

“Canlılığa işaret olan bu hareketlerde bir düzen, bir İntizam, bir ahenk yok mu?”

Astronomiyle ilgili birçok kitap okumuş birisi olarak bu soruya “Yok” diyemezdi. Yine de net bir cevap vermek istemedi.

“Var gibi!.”

“Peki bu ortak ahengi, bu ortak nizamı gerçekleştiren şuur ne?”

“Şuurun olması gerekir mi?”

“Elbette gerekir. Mesela on tane askerin birbiriyle uyumlu hareketlerini gördüğün zaman, bu hareketleri tesadüfen birbirine benzeyen başıboş hareketler olarak mı tanımlarsın? Yoksa, yoksa bu hareketlerdeki ahengi, bu hareketlerdeki uyumu ortak bir emirden, şuurlu bir emir sahibinden mi bilirsin?”

Hiç düşünmeden “Tabi ki ortak bir emirden, şuurlu bir emir sahibinden bilirim” diyecekti. Fakat yine durdu. Sözün nereye geleceğini anlamış gibiydi. On tane askerin uyumlu hareketi şuurlu bir emir sahibine muhtaç ise milyarlarca yıldızdan, gezegenlerden meydana gelen bu kainattaki ahenkli nizamın da şuurlu bir emire, bir emir sahibine muhtaç olduğunu kabul etmesi gerekecekti. Oysa böylesi şeyleri düşündüğü zamanlar, bütün bu

sorulara verdiği cevap “Tabiat” idi. Rahatladığını hissetti. Kendisi için biricik çıkış yolu olan bu cevaba var gücüyle tutunmak isteyerek.

“Tabiat,” dedi.

“Anlayamadım!..”

“Söylediğin ahenk, tabiatın kendi ahengi. Tabiatın kendi içindeki uyumu!..”

“Tabiat derken kastettiğin şey şuurlu mu?”

Canı sıkıldı. İhtiyara bu sıkıntıyla bakarak “Elinin körü!” diyecekti. Kendisini toparlamaya çalıştı. Şuursuz dese, şuursuz bir tabiat şuurlu bir ahengi nasıl sağlardı? Şuurlu dese, tabiat bu şuuru nasıl kazanmıştı? Şuursuz bir patlamadan, şuurlu bir tabiat, şuurlu bir nizam nasıl meydana gelmişti? Kendi içinde tereddüte, kendi içinde çelişkiye düşmüştü.

Genç adamın sıkıntılı halini gören ihtiyar, cevabı daha fazla beklemeden konuşmasına devam etti.

“Kendini daha fazla zorlama genç adam!. Büyük patlama teorisi, çağdaş bilimin şişirdiği teorik balonun patlatılmasından başka bir şey değildir. Şu gördüğün varlığın ve varoluşun sırrı, varlık aleminin milyarlarca yıllık tarihinde değil, bu tarihin ilk sayfasında, ilk sayfanın ilk satırında, ilk satırın ilk harfindedir. Harfleri okumaya Z'den başlayan ve Z'den önce hangi harfin olduğunu araştıran çağdaş bilime, A harfini sormalısın. Büyük patlama diyorlar!. Bu fantazi görüşü tartışmaya gerek duymadan sor onlara “Neyin büyük patlaması?” Patlayan bir şey var ise, bu şey nasıl varolmuş? Kendiliğinden varolması mümkün olmayan bu şeyi vareden, bu şeyi yaratan ne? İşte Allah (c.c.) “*Böyle bir güç ve kudret sahibi olan sadece Benim. Bu kainatı Ben yarattım, bu kainatı Ben yarattım.*” buyuruyor. Şimdi söyle bana, şimdi söyle bana genç adam. Aynı vasıflara sahip başka bir iddia sahibi var mı?”

Genç adam şaşırılmış bir vaziyette öylece susuyordu.

“Yoksa meseleye akıldan uzak bir küfri önyargıyla yaklaşarak herşey kendiliğinden oldu, kendiliğinden varoldu diyenlere mi inanacaksınız!. Ben meseleyi akli olarak değerlendirdikten ve “Ben varım!..” diye haykıran kum zerresini gördükten sonra, tüm aklımla ve tüm kalbimle “Sen varsın Ya Rabbi” diyorum. Dikkat edersen bendeki bu iman, bir önkabulün değil, bir ön değerlendirmenin neticesidir. Kanaatimce akli olan da budur.”

Genç adam kendisini toparlamaya çalıştı. Ne diyeceğini, ihtiyara ne cevap vereceğini bilmiyordu!. Mesele nereden nereye gelmişti. Konuşmaların başını hatırladı. Bu İhtiyar kendisine bir mucizeden, masanın üstünde bir taşın varolmasından bahsetmişti. Oysa masanın üstü hala boştu.

Bütün bu konuşmaları bir kenara bırakarak, meseleyi masanın üstüne, taşın yokluğuna getirmek istedi. Kısık bir sesle sordu.

“Masanın üstünde hala taş yok!..”

İhtiyar kısa bir süre gencin gözlerine baktıktan sonra eliyle masanın altını gösterdi.,

“Söylediğim taş, masanın altında!..”

Genç adam eğilerek masanın altına baktı. Masanın altında yumruk büyüklüğünde bir taş duruyordu. İhtiyar adama şaşkınlıkla bakarak şöyle dedi.

“Bu, bu bir taş. Mucize değil ki!..”

“Mucize olması için konuşması mı gerekli? Oysa varolması yeter demiştin!..”

“Varolması yeter demiştim ama taş masanın üstünde olacaktı!. Bu taş masanın altında!..”

“Masanın üstünde olsaydı iman edecektin değil mi?”

“Evet.”

“Anlaşıldı genç adam. Haydi yatalım artık. Allah (c.c.) neden iman etmediğini sorarsa, taş masanın altındaydı dersin!..”

İhtiyar adam bunları söyleyerek yerinden kalkmış ve kulübeden içeriye girmişti. Genç adam ihtiyara bir şeyler söylemek istemiş fakat ne söyleyeceğini, ne söylemesi gerektiğini bilememişti.

Konuşmalar ve konuşulması gerekenler bitmişti sanki!.

İhtiyar uyumuş olmalıydı.

Kulübeden hiçbir ses hiçbir gürültü gelmiyordu. Genç adam ise ne kanapeye yatabilmiş, ne de kanapeden ayrılabilmişti. Kanapede öylece oturuyor ve toprağın üstündeki taşa öylece bakıyordu. Gözlerini ve düşüncelerini ayıramıyordu bu taştan!.

Bu taşa bakarken taşlaşmıştı sanki!.

Bazen gözlerini kapatıyor ve ihtiyarın yokluk üzerine söylediklerini düşünüyordu. Hiç ama hiçbir şey olmamalıydı demişti ihtiyar.

Ne kadar doğru, ne kadar akli bir sözdü bu. Gerçekten hiç, ama hiçbir şey olmamalıydı. Ne Yaratıcı olmalıydı, ne de yaratılan!. En akli, en mantıklı düşünce, bu yokluk düşüncesiydi. Gökyüzünde ikinci bir güneşin olmayışı ne kadar akli ise, bu düşünce de o kadar akliydi. İnsan aklının uzanabileceği, insan aklının ulaşabileceği zirve, bu yokluk zirvesiydi. Hiç, ama hiçbir şeyin olmaması, olmaması gerektiği, aklın durulduğu, aklın sakinleştiği bir zirveydi.

Bu düşüncelerle sakinleşen, bu düşüncelerle durulan genç adam yavaş yavaş gözlerini açıyor ve masanın altındaki taşa bakıyordu.

Bir taş, bir varlık idi bu!.

Yokluk düşüncesiyle sakinleşen aklını, varlığı ile hayretlere düşüren bir taşı bu!. Taşa öylece bakıyor ve bu taşın mucizevi yaratılışını düşünüyordu. Fındık kabuğunun içinden çıkmadan, fındık ağacının varlığına ilişkin teoriler üreten modern bilim, ihtiyarın söylediği gibi meseleye Z harfinden başlıyordu. Varlık aleminin geldiği son nokta olan görünür Z harfini dikkate alıyor ve Z'den önce hangi harfin bulunduğunu araştırıyordu. Oysa Z'den önce Y'nin, Y'den önce V'nin olması hiç önemli değildi. Bütün bunlar varlık alemindeki değişimleri gösterebilecek merhalelerdi.

Önemli olan A harfi idi.

Önemli olan A harfinin varlığı idi!

V'nin değişimiyle Y, Y'nin değişimiyle Z meydana gelebilirdi.

Fakat A, A nasıl meydana gelmişti? Kendinden önce hiçbir harf, hiçbir şey bulunmayan A nasıl varolmuştu? Kendiliğinden mi?

A, kendiliğinden mi meydana gelmişti?

Karşısında duran bu taşın ilk maddesi olan A, kendiliğinden mi varolmuştu?

Bu düşünceler, bu sorular ile taşa baktığında, masanın altındaki taşın sanki kendisine güldüğünü, sanki kendisine gülümsediğini görüyordu.

Çok şey biliyor, çok şey anlatıyordu bu taş!.

“Ben varım ve ben kendiliğimden varolmadım, kendiliğimden varolamazdım” diyordu. Tabi ki doğru, çok doğrudu taşın söyledikleri. Hiçbir şey, ama hiçbir şey kendiliğinden varolamazdı.

Peki ne olacaktı?

Nasıl bir tercihte bulunacaktı?

İhtiyar adamın son sözü geldi aklına!.

“Allah neden inanmadığımı sorarsa, taş masanın altındaydı dersin!.”

Kendi kendine gülümsedi.

Böylesine gülünç, böylesine saçma bir inkar nedeni olur muydu? Taşın yaratılması, taşın yaratılmış olması yetmiyor muydu? Kaldı ki taşın altında bir dünya, dünyanın içinde bulunduğu bir kainat yaratılmıştı.

Bakışlarını gökyüzüne çevirdi.

Yıldızlar yine kıpır kıpırdı. Biz canlıyız, gördüğün bu kainat canlı diyorlardı. Gerçekten canlıydı bu kainat, bu canlılıkta muhteşem bir düzen, bu canlılıkta muhteşem bir ahenk vardı.

Kalbi açılmış, kalbi yarılmıştı sanki!. Bu yaşına kadar ısrarla “Yok” dediği, “Yok, yok” diyerek sırt çevirdiği Allah'ı, yanında, yanı başında hissediyor gibiydi!.

Dudakları aralandı.

Bir şey söylemek istiyor, söyleyemiyordu!.

Git gide büyüyen bir sevgi, git gide büyüyen bir hüznün birbirine karıştığı, birbiriyle kaynaştığı bu duygular, şimdiye kadar hiç, ama hiç yaşamadığı duygulardı!.

Ağlamaya başladı.

Gözlerinden yaşlar boşanıyor ve gözyaşlarıyla yıkanan gözleri, masanın altındaki taşa pırl pırl bir sevgiyle bakıyordu.

İhtiyar adam sabah namazına kalkmış, abdestini alarak namazını kılmıştı. Dua ederken genç adam geldi aklına. Ellerini ve omuzlarına biraz daha kaldırarak duasına devam etti. Dışarıdan hiçbir ses gelmiyordu. Genç adam kanapenin üzerinde yatıyor olmalıydı. Yarım saat kadar Kur'an-ı Kerim okuduktan sonra dışarıya çıktı.

Kanape boştu!.

Sabahın ilk ışınlarıyla aydınlanan çevreye bakındı. Kimseler yoktu. Biraz şaşırmış gibiydi. Gencin bu kadar erken gideceğini hiç beklemiyordu. Gayriihtiyari masanın altına baktı. Taş yoktu. Fakat taşın, taşın olduğu yerde genç adamın saati duruyordu.

Eğildi ve saati aldı.

Saati öylece elinde tutarken, başım genç adamın geldiği yöne çevirdi. Bakışlarında sıcak bir sevgi, sıcak bir gülümseme belirmişti.

Yol kenarında duran genç, gelen otobüse elini kaldırdı. Otobüse binerek boş bir yere oturdu. Otobüsün penceresinden Veda' yamacına başka, bambaşka gözlerle tekrar baktı. Sonra gözlerini eline çevirdi. Elinde yumruk büyüklüğünde bir taş vardı. Taşı eliyle sıkarak, taşın varlığını içinde, en içinde hissediyordu!.

Elindeki bir taş değil. koca. koskoca bir elması sanki!.

Elmas dediğimi duymuşçasına etrafına bakındı. Çakmak çakmak olan gözleriyle şöyle diyordu.

“Bu bir elmas değil, bu bir mucize!.”